

SØRUMKOMMUNE

Kommuneplan 2019 – 2031 Del 2: Arealdel Planbeskrivelse

**Dokument 2.1 Planbeskrivelse
Konsekvensutredning med medvirkningsnotat**

Vedtatt av kommunestyret 12.06.2019, sak 65/19

Kommuneplan Sørum 2019 - 2031 består av følgende dokumenter:

1. SAMFUNNSDEL
Samfunnsdel med statusnotat vedtatt 24.06.2015
2. AREALDEL
- 2.1 **Planbeskrivelse og konsekvensutredning med medvirkningsnotat**
- 2.2 Plankart
- 2.3 Planbestemmelser og retningslinjer med temakart
- 2.4 Risiko – sårbarhet (ROS)
Egnethet – konsekvenser for alle nye byggeområder
- 2.5 Notater – utredninger fastsatt i planprogrammet

Bakgrunnsdokumenter

- Planprogram fastsatt 24.01.18
- Siling av arealinnspill kommunestyrevedtak 24.01.2018
- Mottatte høringsuttalelser ved oppstart og arealinnspill/utredninger fra forslagstillere
- 1.gangsbehandling av planforslag 13.06.2018
- Høringsuttalelser

Bakgrunnsdokumentene er ikke vedlagt – men er lagt ut på kommunens hjemmeside www.sorum.kommune.no om oss\planer, prosjekter og rapporter

Fig. 1. Foto: Turid Rikheim

Innhold

Innhold.....	3
1. BAKGRUNN OG FØRINGER.....	4
1.1 Plan- og bygningsloven.....	4
1.2 Nasjonale og regionale føringer.....	5
1.3 Kommunale planer og vedtak.....	8
2. SAMLET KONSEKVENNS – RISIKO OG SÅRBARHET	12
2.1 Vurderinger av kommuneplanens samlede konsekvens	14
2.2 Vurdering av enkeltinnspill og nye byggeområder.....	15
2.3 Redegjørelse for 0-alternativet.....	15
2.4 Hovedlinjer - sammenheng mellom arealdelen og samfunnsdelen.....	15
2.5 Utredningstema.....	16
3. VURDERING AV AREALFORMÅL.....	33
3.1 Bolig	33
3.2 Næring	33
3.3 Offentlige, allmennyttige formål	35
3.4 Kollektivtrafikk, infrastruktur, biltrafikk og trafikksikkerhet	37
3.5 Masseinntak og råstoffutvinning	39
3.6 Kulturminner og kulturmiljøer.....	41
3.7 Landbruk, natur og friluftsliv.....	42
4. VURDERING AV ANDRE SAMFUNNSHENSYN	47
4.1 Samfunnssikkerhet, risiko- og sårbarhet	47
4.2 Miljø og klima	48
4.3 Folkehelse.....	49
5. ANDRE ENDRINGER OG PLANER	50
5.1 Forholdet mellom kommuneplanen og reguleringsplaner	50
5.2 Korrektur i plankartet.....	50
5.3 Parallelt arbeid med regionale og kommunale planer og strategier	51
6. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING.....	51
6.1 Medvirkning og informasjon.....	51
Vedlegg til planbeskrivelsen: Oppsummering av politisk behandling og medvirkning fram til sluttbehandling av kommuneplanen.....	52

1. BAKGRUNN OG FØRINGER

1.1 Plan- og bygningsloven

Planlegging etter plan- og bygningsloven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan med samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Krav til at kommunen skal utarbeide en samordnet plan for den kommunale virksomheten framgår også av kommuneloven § 5. Kommuneplanen kan utarbeides samlet eller samfunnsdel og kommuneplanens arealdel hver for seg. Arealdelen gjelder for hele kommunen og skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Det kan utarbeides arealplaner for deler av kommunens område.

1.1.1 Det kommunale plansystemet

Ved behandling av kommunal planstrategi skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av den skal revideres.

Ved revidering av kommuneplanen og kommunedelplaner skal kommunen utarbeide planprogram.

Kommuneplanen legger føringene for kommunens øvrige planarbeid. Kommuneplanens arealdel er bindende for tiltak og gir grunnlag for å utarbeide reguleringsplaner. Det samme er en geografisk kommunedelplan, som kommunedelplan for Frogn.

Kommuneplanens handlingsdel (økonomiplan) gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Fig 2 Sammenhengen i det kommunale plansystemet

1.1.2 Planprogram til kommuneplanrullering

Planprogrammet er første skritt i en revidering av kommuneplanen.

Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, hvilke føringar er lagt for arbeidet og hvordan planprosessen tilrettelegges med framdrift og medvirkning fra deltakerne.

Ved revidering av kommuneplanens arealdel skal kommunen utarbeide en konsekvensutredning av planens virkning på miljø og samfunn. Temaer som skal konsekvensutredes skal framgå av planprogrammet. Kommunen lager forslag til revidert arealdel på grunnlag av vedtatt planprogram og på bakgrunn av de innspill som kommer i høringsperioden.

1.1.3 Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel fastsetter framtidig arealbruk for området og er ved kommunestyrets vedtak bindende for nye tiltak eller utvidelse av eksisterende tiltak. Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer, og overordnede planer for arealbruk, er ivarettatt.

Forslag til kommuneplanens arealdel skal legges på høring i minst 6 uker. Av saksframlegget til sluttbehandling skal det framgå hvordan virkningene av planen og innkomne uttalelser til planforslaget har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket.

Fig 3 Utsnitt av kommuneplanens arealdel, kartutsnitt over Sørumsand

1.2 Nasjonale og regionale føringer

1.2.1 Nasjonale forventninger

Regjeringen har fastsatt nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (kgl. res. av 12.06.15). Forventningene skal bl.a. legges til grunn for kommuneplanene, og for statlige myndigheters medvirkning. De nasjonale forventningene samler mål, oppgaver og interesser som regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger særlig vekt på. Det fremheves lokalt selvstyre og økt ansvar for å sikre nasjonale, regionale og lokale hensyn gjennom helhetlige og langsiktige løsninger tilpasset lokale forhold.

Regjeringen har formulert forventninger om gode og effektive planprosesser, bærekraftig areal- og samfunnsutvikling og attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder.

Følgende er særlig relevant for arbeidet med kommuneplanens arealdel:

- Godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag
- Tidlig involvering fra regionalt nivå og færre innsigelser
- Tilpasning til klimaendringer
- Ivareta viktig naturmangfold, landskap, friluftsliv, kulturminner og kulturmiljø
- Legge til rette for næringsutvikling
- Samordne bolig, arealbruk og transport for å sikre god ressursutnyttelse, miljøvennlig transportsystem, redusert klimagassutslipp, effektiv arealbruk og kompakte byer og tettsteder rundt kollektivknutepunkt
- Tilstrekkelig boligbygging

1.2.2 Statlige retningslinjer og bestemmelser

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig- areal- og transportplanlegging (2014)
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn- og unges interesser i planleggingen (1995)
- Nasjonal transportplan 2018 - 2023
- Rikspolitiske bestemmelser (RPR) for kjøpesenter (2008)
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (1994)
- Nasjonal jordvernstrategi (2015). Den årlige omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 4000 dekar. Målet skal være nådd innen 2020
- Velkommen til bords (2012) Nasjonalt mål om å øke matproduksjonen med 1 prosent pr. år fram mot 2030
- Leve med kulturminner (2005). Det årlige tapet av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer som følge av fjerning, ødeleggelse eller forfall skal minimaliseres og skal innen år 2020 ikke overstige 0,5 prosent årlig

Fig 4 Gamle isolatorer for inntak strøm

1.2.3 Fylkesmannens forventningsbrev

Fylkesmannen i Oslo og Akershus er statens representant og følger opp nasjonale interesser i arealplanleggingen. Fylkesmannens forventningsbrev av 01.03.2018 har følgende hovedinnhold:

Klimautfordringene er store, og planlegging er et viktig virkemiddel for å få til en reduksjon av klimagassutslipp og tilpasninger til endret klima. Vi forventer at kommunene følger opp dette både i areal- og transportplanlegging, i klima- og energiplaner og i de konkrete arealplanene. Integrering av boligsosiale hensyn i planleggingen og satsing på de mellom 0-24 år er prioriterte områder.

1.2.4 Regional plan for areal og transport

80 % av bolig- og arbeidsplassveksten i kommunen skal komme i utvalgte tettsteder ved togstasjoner, og utbygging av kollektivtilbudet skal styres mot de samme stedene. Sørumsand og Frogner er prioriterte vekstområder i Sørum. Sentrale områder skal ha høy utnyttelse. Hovedprinsippet er at vekst skal gå foran vern i prioriterte områder, utenfor prioriterte områder skal vern gå foran vekst. Viktige verneinteresser som kulturminner og grøntområder skal ivaretas i vekstområder.

I kommuneplanens arealdel skal det defineres en «grønn grense» - en avgrensning av områder i gangavstand til stasjonene, der 80 % av veksten skal komme. Kommunen skal gjøre en beregning av vekstpotensialet og behov innenfor avgrensningen. Kommunen skal også vurdere om uregulerte utbyggingsområder utenfor grønn grense skal tilbakeføres til landbruk-, natur- og friluftslivsformål.

I fylkeskommunens oppfølging av regional plan for areal og transport ligger også utredning av regionale næringsbehov og samordning av lokalisering av regionale næringsområder.

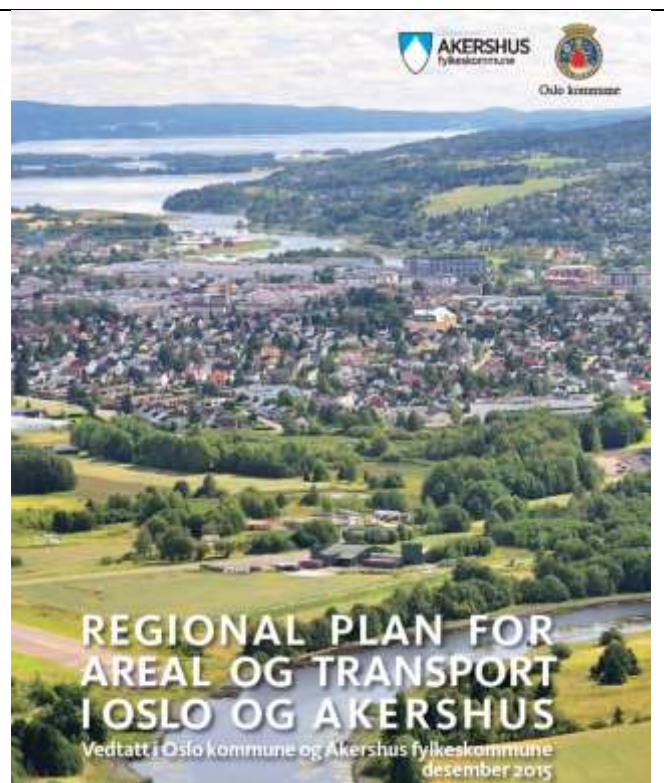

Fig 5 Regional plan for areal og transport ble vedtatt i desember 2015

1.2.5 Øvrige regionale planer

- Regional plan for masseforvaltning (2016)
- Regional plan for klima og energi (2018)
- Regional plan for handel, service og senterstruktur (2018)
- Regional plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2016 - 2030
- Regional plan for kulturminner og kulturmiljøet i Akershus 2007 -2018
- Regional plan for vannforvaltning for Glomma vannregion 2016 - 2021
- Regional utviklingsplan for Romerike 2005 – 2025
- Folkehelsestrategi 2011-2014 – vedtatt forlenget til 2017
- Samferdselsplan for Akershus 2016-2019, med handlingsprogram
- Mobilitetsanalyse for Nedre Romerike

1.2.6 Interkommunalt samarbeid

Kommunen deltar i Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) og andre regionale fora og samhandlingsarenaer. Vedtatte føringer fra dette arbeidet legges til grunn for rulleringen.

1.3 Kommunale planer og vedtak

1.3.1 Kommuneplan 2015 – 2027

Kommuneplanen 2015 -2027 ble vedtatt 24.06.2015. Både samfunnsdel og arealdel ble rullert. Samfunnsdelen skal ligge til grunn for rulling av arealdelen.

Samfunnsdelen viderefører Sørums kommunes visjon:

Sørums – den gode kommune

Samfunnsdelen utdyper at dette betyr trygge levekår og bærekraftig tettsteds- og næringsutvikling.

Kommunens satsingsområder for 2015 – 2027 er:

- Barn og unge og deres oppvekstmiljø
- Kultur og identitet
- Utvikling av Sørumsand som kommunesenter

Alle foto: Turid Rikheim

Fig 6 Kommuneplanens satsningsområder

Langsiktig arealstrategi

Kommunen vil ha en bærekraftig utvikling av arealbruken og styrke nærings- og tettstedsutviklingen. Kommunen skal i sin planlegging tilstrebe balanse mellom vekst og vern. Den må sikre kommunens naturgitte og historiske kvaliteter, og samtidig legge til rette for befolkningsvekst og utbygging som er i balanse med kommunens økonomi og andre ressurser. Sørums kommunes langsiktige arealstrategi skal ivareta en bærekraftig utvikling med fortetting rundt kollektivknutepunkt og vern av jordbruksarealer.

Arealstrategien sier:

- Sørumsand er kommunesenter og satsingsområde nr. 1 for tettstedsutvikling.
- Minst 80 prosent av befolkningsveksten skal komme i sentrale områder i Sørumsand og Frogner.
- Nye boligområder skal bidra til fortetting av tettstedene og bygge opp under bruk av kollektive reisemidler.
- De mest sentrumsnære områdene skal være flerfunksjonelle, ha høyest utnyttelse og prioriteres i forhold til utbyggingstakt.
- Satellittutbygging i åsene er ingen videre strategi.
- Det skal legges til rette for arbeidsplasser nært kollektivknutepunkt.
- Bolig og logistikk/lager/transportintensive virksomheter skal være atskilt.
- Kommunen skal legge til rette for høy kvalitet i de tettstedsnære friområdene, og sørge for gang- og turveger til rekreasjonsområder.
- Uteoppholdsarealer/uterom/møteplasser/arealer for utendørsopphold og universell utforming skal vektlegges særlig i sentrumsnære områder.
- Nye utbyggingsområder skal ha trygg skoleveg.
- Nye boligområder som tas inn i kommuneplanen tillatelse ikke regulert før det ligger inne i boligbyggeprogrammet.
- Matproduksjonen skal øke i takt med befolkningsveksten.
- Øke jordbruksarealet.

1.3.2 Planstrategien

Planstrategi for Sørums kommune 2016 – 2019 ble vedtatt av kommunestyret 26.10.2016, sak 117/16. Av planstrategien fremgår det at arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel skal starte opp våren 2017, med vedtak i desember 2018. Planstrategien viser til at det er avsatt mer enn tilstrekkelig areal for tettstedsutvikling på Sørumsand. Nytt næringsområde ved Sørumsand, vurdering av utbyggingsområder utenfor prioriterte tettsteder, grønn grense og raviner er særskilt nevnt i planstrategien.

1.3.3 Politiske vedtak i denne planprosessen

Oppstartsak for kommuneplanen og kommunedelplanen

Oppstart av planarbeidet ble vedtatt av kommunestyret 15.03.2017, sak 26/17.

Høring og fastsetting av planprogram

Forslag til planprogram ble lagt på høring av kommunestyret 14.06.2017, sak 93/17.

Planprogrammet var på høring i perioden 06.07.2017 – 29.09.2017. Det kom inn 59 høringsuttalelser, av disse er 13 uttalelser til planprogrammet og 46 innspill til utbyggingsområder eller forslag til endringer i plankart og bestemmelser.

Planprogrammet ble fastsatt av kommunestyret 24.01.2018, sak 15/18.

Siling av innspill til arealdelen

Ved varsel om oppstart mottok kommunen 39 innspill til nye utbyggingsområder til arealdelen. Kommunestyret behandlet 24.01.2018 silingssak på kommuneplanen der 15 av de innkomne arealinnspillene ble vedtatt tatt med videre til konsekvensutredning og ROS-analyse. Lokalisering av innspillene framgår av kart i vedlegg nr. 4 til saksfremlegget.

1.gangsbehandling og høring av planforslag

Planforslaget ble 1.gangsbehandlet i kommunestyret 13.06.2018, sak 131/18.

Forslaget var på høring i perioden 22.06.2018 – 26.09.2018. Det kom inn 61 høringsuttalelser som er referert og kommentert i vedlegg 5.

Plandokumentene er revidert etter høringen. Rådmannens forslag til endringer er markert med blå skrift i alle dokumentene. I tillegg er følgende endringer foreslått i plankartet:

- Områdene 13,14,15, 30, 31, 32, 48 A og 53 B beholdes som i gjeldende kommuneplan
- For områder tilbakeført til LNF-formål: Område 34 ved Krokstad og del av område 4 Frogner næringspark beholdes som utbyggingsformål.
- Smedstua næringsområde er redusert slik at avgrensningen samsvarer med reguleringsplan for området, vedtatt med innsigelse 13.06.2018.
- Hensynssone for raviner er endret fra hensyn landskap til hensyn naturmiljø og omfanget er redusert i samsvar med ferdigstilt ravinekartlegging.
- Hensynssone naturmiljø er lagt inn ved 2 små raviner ved Vestby Nord.
- Båndlegging av fredede kulturminner er lagt inn for Blaker Skanse og for middelalderkirkegårdene/middelalderkirkene.
- Hensynssoner for høyspent er korrigert
- Område 50 Smedstua, adkomst til Aussenfjellet og Olberg II er markert med hvitt og «Innsigelse»
- Hensynssone for at reguleringsplan gjelder foran kommuneplan er lagt inn for Hval og Blaker kirkegård.
- Mindre korrigeringer/feilrettinger

Grønn grense er snevret inn både på Sørumsand og Frogner.

Vedtak av kommuneplanens arealdel:

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt av kommunestyret 12-06-2019, sak 65/19.

1.3.4 Andre kommunale planer og vedtak

Ved oppdatering av boligbyggeprogrammet i kommunestyrets sak 185/17 22.11.2017 ble mål om 2 % befolkningsvekst vedtatt.

I kommunestyret sak 66/18 av 04.04.2018 ble det vedtatt at ny skole i Midtbygda skal bygges der Vesterskaun skole ligger, og bli barneskole for Vesterskaun og ungdomsskole for Vesterskaun og Sørums. Sørums skole opprettholdes som barneskole. I samme kommunestyre, sak 48/18 ble det vedtatt at utvidelsesalternativ C og D ved Frogner kirkegård skal utredes i kommuneplanen.

Kommunestyret vedtok 24.10.2018, sak 165/18 at ny ungdomsskole på Sørumsand skal lokaliseres ved idrettsparken. Areal til skolehage skal inngå i reguleringsplanen. I samme møte, sak 167/18 vedtok kommunestyret et reguleringsarbeid for svømmehall ved ny ungdomsskole skal igangsettes.

Kommunestyret vedtok 13.06.2018, sak 109/18 at landbruksjorda ved Blaker barnehage skal selges (gbnr.118/157).

Også kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse, kommunedelplaner, sektorplaner og vedtak legger føringer både for kommuneplanens arealdel. Her nevnes spesielt gjeldende kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer, kommunedelplan for forebygging og folkehelse og kommunens næringsstrategi. <http://www.sorum.kommune.no/planer-prosjekter-og-rapporter.144264.no.html>

2. SAMLET KONSEKVENNS – RISIKO OG SÅRBARHET

Kommuneplanen er utarbeidet i samsvar med planprogram vedtatt 24.01.2018, sak 15/18.

Planprogrammet fastsatte tema som skulle vurderes med utgangspunkt i en beskrivelse av viktige miljø- og samfunnsforhold. Utredningene framgår av egne notater, og er oppsummert i denne planbeskrivelsen.

Forskrift om konsekvensutredning gir i tillegg tema som relevante:

- naturmangfold
- kulturminner og kulturmiljø
- forurensning (utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, forurensning av vann og grunn, samt støy)
- vannmiljø
- jordvern
- energi
- folkehelse
- tilgjengelighet
- kriminalitetsforebygging
- estetikk

Utredningstema fastsatt i planprogrammet

- Grønn grense og vekstpotensial og behov for bolig og næring i sentrum av Sørumsand og Frogner
- Tilbakeføring av utbyggingsområder til landbruk, natur- og friluftslivs-formål
- Fordeling av vedlikeholdsvekst utenfor Sørumsand og Frogner
- Stedsanalyse Blaker sentrum
- Næring, lager og logistikk utenfor tettstedene i lokalt og regionalt perspektiv.
- Ny skole på Sørumsand og utvidelse av Sørumsand idrettsanlegg.
- Ny brannstasjon ved Sørumsand
- Transportbehov, infrastruktur, kollektiv, sykkel og gange. inkl. beredskapsveger (Vardefjellet og øvrige områder) og snødeponier
- Natur- og landskapsvern.
- Friluftsliv og blå-grønn struktur inkl. grønne veger til friluftsområder
- Barn- og unges oppvekstmiljø
- Boligsosiale hensyn
- Overvannshåndtering
- Kulturhistorisk stedsanalyse for Frogner (til kommunedelplanen)
- Utvidelse av kirkegården på Frogner (til kommunedelplanen)

Fig 7 Naturmangfold Foto: Jørgen Kirsebom

Veileder fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap: Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen (2017) gir utredningstema til kommuneplanen. Tilpasset forholdene i Sørums kommunen benyttes disse temaene i analysen:

Natur- og miljøforhold

1. Ekstremvær
2. Flom
3. Ras og skred
4. Skog- og lyngbrann
5. Radongass

Andre uønskede hendelser

Transport og trafikksikkerhet

6. Ulykke med farlig gods
7. Trafikkulykker
8. Vær/føre begrenser tilgjengelighet til området

Næringsvirksomhet/industri

9. Forurensning
10. Risikofylt industri mm (kjemikalier/ eksplosiver, olje/gass, radioaktivitet)
11. Avfallsbehandling

Brann og eksplosjon

12. Brann i transportmiddel
13. Brann i bygninger og anlegg
14. Eksplosjon i industrivirksomhet, tankanlegg eller fyrverkeri/ eksplosivlager

Samfunnsfunksjoner og infrastruktur

15. Dambrudd
16. Kraftforsyning
17. Vannforsyning
18. Avløpshåndtering/ overvannshåndtering
19. Bortfall av telekom/IKT
20. Vei, bru, knutepunkt
21. Brann/politi/ sivilforsvar
22. Sykehus/-hjem, kirke
23. Havn, kaianlegg
24. Forsvarsområde
25. Tilfluktsrom

Andre forhold

26. Sabotasje og terrorhandlinger
27. Regulerte vannmagasiner, med fare for usikker is, endringer i vannstand
28. Naturlige terrengformasjoner som utgjør spesiell fare (stup etc.)
29. Gruver, åpne sjakter, steintipper etc.
30. Spesielle forhold ved utbygging/ gjennomføring
31. Høyspentlinje (em stråling)

Oversikten nedenfor viser i hvilken sammenheng ROS og KU- temaene er vurdert:

Tabell 1 Oversikt over behandling av ROS og KU-tema

Vurdert i samfunnsdelen: <ul style="list-style-type: none"> - Barn og unges oppvekstsvilkår - Befolkningens helse og helsens fordeling i befolkningen 	Vurdert i overordnet risiko og sårbarhetsanalyse for kommunen: <ul style="list-style-type: none"> - Naturfare - Svikt i infrastruktur - Ulykker - Forurensning - Tilsiktede handlinger
Vurdert i planbeskrivelsen: <ul style="list-style-type: none"> - Transportbehov - Kulturminner og kulturmiljø - Friluftsliv - Naturens mangfold - Landskap - Sikring av jordressurser - Tilgjengelighet til uteområder og gang- og sykkelveinett - Støy 	Vurdert i risiko, sårbarhetsanalyse og konsekvensutredning for hvert enkelt arealinnspill: Her er konsekvenser vurdert for hvert enkelt forslag til arealendring

Kriminalitetsforebygging, energiforbruk og energiløsninger er ikke vurdert som egne tema i planen.

2.1 Vurderinger av kommuneplanens samlede konsekvens

Kommuneplanens arealstrategi og utbyggingsmønster prioriterer fortetting og transformasjon innenfor eksisterende byggesoner, med nærhet til kollektivtilbud og eksisterende infrastruktur for samordning av arealbruk og transport. Vekst og nye boligområder er i hovedsak konsentrert til tettstedene Frogner og Sørumsand, hvor hensynet til bomiljø og barn- og unges interesser er vektlagt særskilt.

Ved avveining av arealbruksinteresser er hensynet til jordvern, landskap/raviner og naturmiljø prioritert. Det er forutsatt at nye utbyggingsområder skal ha en arealeffektiv utnyttelse for å bidra til redusert press på matproduserende arealer.

Hensynssoner for skred og flom, og byggegrenser mot vassdrag ble lagt inn i forrige kommuneplanrullering. Hensynssoner for flom er oppdatert i samsvar med nye flomsonekart (200-årsflom). I denne kommuneplanrulleringen er det i tillegg utarbeidet kart for flomveger. Kartene er lagt ut på kommunens nettside.

Bortsett fra flomsonene langs hovedvassdragene Glomma og Leira er det ingen arealer i kommunen som er absolutt uegna til utbygging på grunn av naturfare. De fleste aktuelle utbyggingsarealer har likevel risiko for at de *kan være* uegna, først og fremst på grunn av dårlige grunnforhold. De fleste arealer kan bare bygges ut etter at de er grundig undersøkt og dersom utbyggingen gjennomføres i tråd med planlegging og prosjektering som tar hensyn til risikoen.

Den samlede vurderingen av planen tilsier at de sentrale miljø- og samfunnshensyn er tilstrekkelig ivaretatt, og at planen er utformet i samsvar med øvrige regionale og nasjonale krav og føringer.

2.2 Vurdering av enkeltinnspill og nye byggeområder

Innspill til endringer i kommuneplanen som er lagt inn i forslag til kommuneplan er utredet i dokument 2.4 Risiko og sårbarhet, egnethet og konsekvens. Innspillene er vurdert opp imot kommunens behov for nye/endrede utviklingsarealer, nasjonale og regionale føringer og kommunens arealstrategi.

2.3 Redegjørelse for 0-alternativet

En konsekvensvurdering skal alltid måles mot et 0-alternativ. 0-alternativet er ingen endring, vanligvis ensbetydende med ingen utbygging. 0-alternativet i denne sammenheng er gjeldende kommuneplan for Sørums kommun 2015-2027. Ingen videre utvikling er ikke et alternativ i denne sammenheng da det i gjeldende kommuneplan ligger inne stort utbyggingspotensial, særlig når det gjelder bolig.

Ingen utvikling er imidlertid alltid et alternativ i vurderingen av enkeltområder, og 0-alternativet fremgår i konsekvensutredningen for hvert enkelt område som er foreslått lagt inn.

2.4 Hovedlinjer - sammenheng mellom arealdelen og samfunnsdelen

Samfunnsdelen gir mål og føringer som konkretiseres i arealdelen. I samfunnsdelen kap. 3.5 beskrives målsetting for arealbruk, infrastruktur og langsiktig arealstrategi. Arealstrategien fastslår at vekst og utbygging skal styres til eksisterende tettsteder og kollektivknutepunkt med 80 % av utbyggingen lagt til Sørumsand og Frogner. Dette er i samsvar med nasjonal politikk for bærekraftig utvikling og regionale føringer for samordning av arealbruk og transportbehov.

Arealdelen følger opp arealstrategien med konsentrert utbygging og langsiktig utvidelse av Sørumsand og Frogner, og bestemmelser med vekt på uteoppholdsareal og friluftsområder. Lokalisering av ulike typer næringsområder er tilpasset ABC prinsippet. Hensynet til jordvern er sterkt vektlagt.

I tillegg tas det ut 11 utbyggingsområder, dette styrker satsningen på Sørumsand og Frogner.

Prioritering av tettstedsutvikling henger også nøye sammen med samfunnsdelens satsning på kultur- og identitetsbygging. For øvrig ble det ved forrige rullering av arealdelen også lagt inn hensynssoner for vern av kulturmiljø ved Bingen Lenser, Blaker Skanse, Rånåsfoss kraftstasjon, middelalderkirkene, Urskog- Hølandsbanen og Vilberg gård. Hensynssoner for kulturmiljø er denne gang supplert med hensynssoner ved Slora mølle, den opprinnelige traseen for Urskog- Hølandsbanen fra Fossum mot Aurskog og kulturlandskapet sørvest for Sørumsand. Blaker Skanse og middelalderkirkegårdene som er fredet er markert med båndlegging.

Arealdelens vekt på tettstedsutvikling og trafikk sikkerhet er også viktig for satsningsområdet barn og unges oppvekstmiljø. Det er gjort nye barnetråkk-

registreringer på Frogner og Sørumsand. Resultatene skal bearbejdes videre, og presenteres i rapport og egne kart. Kartene ligger som temakart på nettsiden, og skal brukes som grunnlag for videre planarbeider.

Fig 8 Fra Sørumsand sentrum

2.5 Utredningstema

2.5.1 Grønn grense ved sentrum av Sørumsand og Frogner. Vekstpotensial og behov for bolig og næring

Grønn grense

80 % av veksten i befolkning og arbeidsplasser skal komme innenfor grønn grense i prioriterte tettsteder.

Med utgangspunkt i dagens byggesone ved Sørumsand er det fastsatt grønn grense:

Fig 9 Grønn grense for Sørumsand

Grønn grense omfatter det som framstår som en naturlig avgrensning av utbygde og regulerte områdene nærmest sentrum. Avgrensningen er satt noe videre enn beregnet 10 min gangavstand.

Med utgangspunkt i dagens byggesone og framtidig lokalisering av ny Frogner satsjon er grønn grense på Frogner:

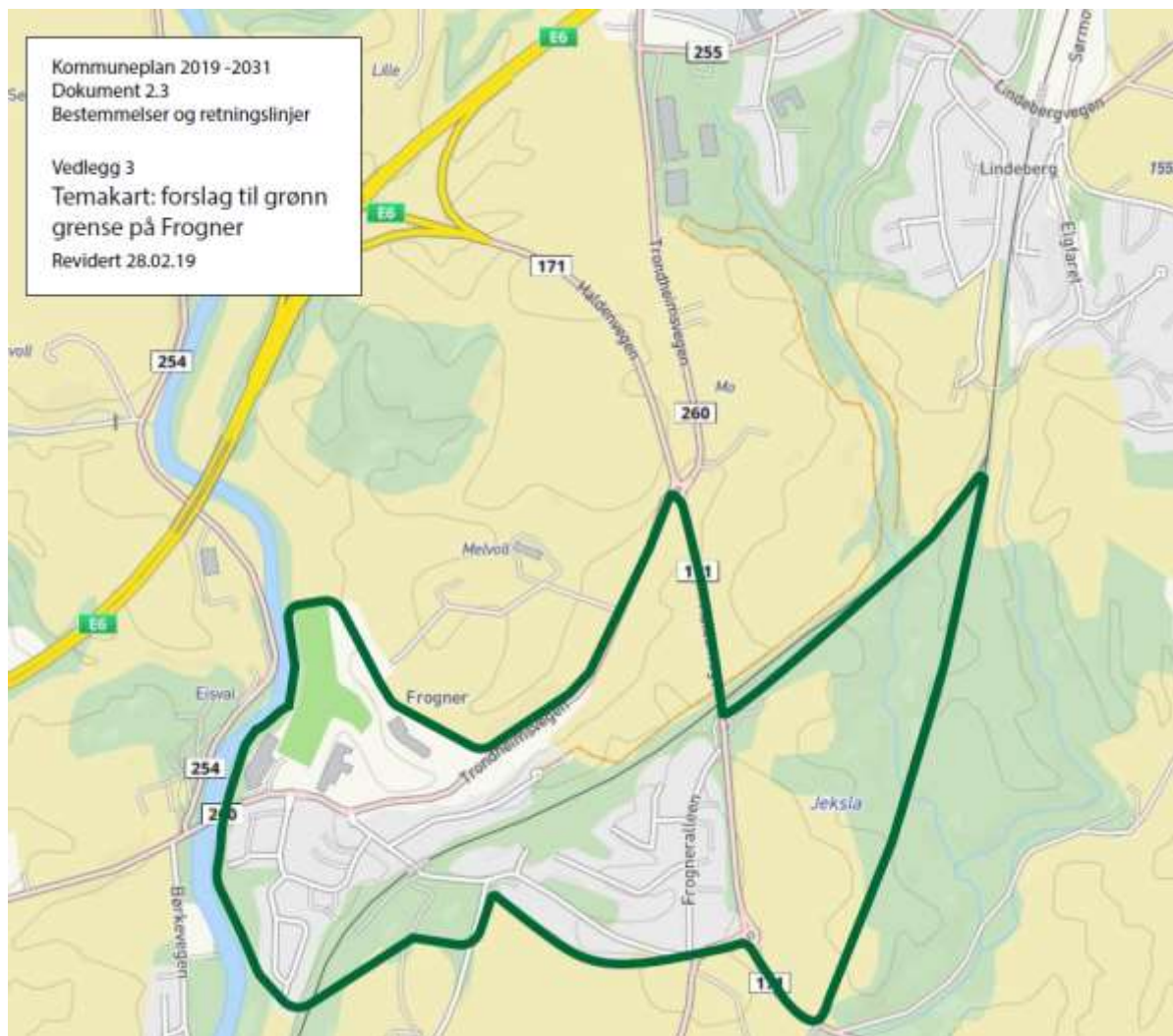

Fig 10 Grønn grense på Frogner

Grensen tar utgangspunkt i det som framstår som en naturlig avgrensning av de utbygde og regulerte områdene nærmest sentrum. Melvoldjordet er tatt med. Dette er boligformål i gjeldende kommuneplan, men er ikke regulert. I tillegg er sannsynlige område for ny Frogner stasjon tatt med. Avgrensningen er satt noe snevrere enn beregnet 10 min gangavstand mot vest, og noe videre mot øst og nord.

Vekstpotensial og behov for boliger

Kommunen har laget et dimensjoneringsgrunnlag for bolig og arbeidsplassvekst. Det er her tatt utgangspunkt i gjeldende boligbyggeprogram 2018 – 2028 og i befolkningsprognose 2017 - 2045.

Innenfor grønn grense er det i potensial for nye 1460 boenheter på Sørumsand i perioden 2018 – 2028 i boligbyggeprogrammet. Tilsvarende er det nye 789 boliger på Frogner i boligbyggeprogrammet. Potensialet i boligbyggeprogrammet innenfor grønn grense er da totalt nye 2249 boliger fram til 2028. Det er potensial for langt flere boliger innenfor grønn grense på sikt, ved fortetting i lavt utnyttede områder. Det vil være behov for noe overkapasitet, og boligbygging og befolkningsvekst vil

varierte mye fra år til år. Med bakgrunn i mål om 2 % befolkningsvekst er det anslått et behov for ca.170 boliger årlig i gjennomsnitt i hele kommunen. Ca. 135 boliger årlig kan komme innenfor grønn grense, og 35 boliger utenfor. I planperioden 2019 – 2031 tilsvarer det **et behov for 1620 boliger innenfor grønn grense.**

Det kan bli behov for å prioritere mellom prosjekter innenfor grønn grense. I så fall bør detaljregulering innenfor områdeplan Sørumsand gå foran andre uregulerte områder. Dette er fastsatt i retningslinjene til kommuneplanen. Det er stort framtidig potensial for boliger ved en ny Frogner stasjon ved Gardermobanen. Plasseringen av stasjonen er ikke avklart. Båndleggingen av et område fra gjeldende kommuneplan er beholdt for å synliggjøre at areal må holdes av et sted mellom Hval og Lindeberg.

Befolkningsprognosen for 2018 – 2046 viser lavere vekst enn tidligere års prognoser. Dette er i samsvar med prognosene til Akershus. I perioden 2008 – 2018 ble det ferdigstilt i underkant av 150 boenheter i gjennomsnitt hvert år i Sørums. Det er usikkert om det er marked for å bygge så mange som 170 boliger i året i planperioden.

Boligtyper

I Sørums består 28,2 % av husholdningene av aleneboende og 23,6 % av par uten barn. Det vil si at over 50 % av husholdningen består av 1 eller 2 personer. Fordelingen av boligtyper er 64,2 % eneboliger, 9,0 % tomannsboliger, 12,4 % rekkehus og 10,1 % blokkleiligheter. I tillegg kommer et lite antall bofelleskap og andre bygningstyper (Akershusstatistikk). Det vil si at 85 % av boligene i kommunen er tilpasset familier. Det vil derfor fortsatt være et stort behov for flere leiligheter i kommunen for at botilbudet skal bli bedre tilpasset befolkningssammensetningen.

Tabell 2 Antall boliger fordelt på boligtyper. Kilde: SSB

	Boliger (bebodde og ubebodde)									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0226 Sørums										
Enebolig	4 226	4 320	4 382	4 423	4 468	4 506	4 550	4 571	4 581	4 588
Tomannsbolig	496	513	530	546	555	568	584	617	621	647
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	695	709	713	712	762	792	819	871	880	888
Boligblokk	286	327	355	379	381	450	487	515	544	723
Bygning for bofelleskap	63	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Andre bygningstyper	165	158	173	220	231	217	214	214	215	229

I Sørums er det 2,47 beboere pr. bolig, dette er på topp i Akershus. Selv om det er bygd en del leiligheter de senere år, er det fortsatt en stor skjevhet i tilbud av boligtyper i forhold til husholdningssammensetningen. Tilbudet av nye sentrumsleiligheter treffer flere typer små husholdninger. Det viser seg at det er stor spredning i alder på de som flytter inn i leilighetene, selv om flertallet er eldre.

Utbygging av leiligheter i sentrum fører ikke til tilsvarende omfang av flytting av lokale eldre innbyggere. Det frigjøres derfor ikke så mange eneboliger som tidligere antatt. Sørumsand har tidligere hatt en svært stor tilflytting av barnefamilier, som en følge av stor utbygging av småhusområder. Dette har gitt høy befolkningsvekst. Tilflyttingen av barnefamilier har avtatt de senere år, og ligger ikke på samme høye nivå. Boligområdene Fossumjordet og Hval vil bli tilpasset også for barnefamilier, og Sørumsand er fortsatt attraktivt.

Vekstpotensial og behov for næring

80% av arbeidsplassene skal komme innenfor grønn grense. De arbeidsplassintensive virksomhetene handel, kontor og service hører hjemme her. Det er stort potensial for denne type næring i Sørumsand sentrum. I Frognersand er det relativt lite potensial for næring i eksisterende sentrum, men det vil bli stort potensial ved ny stasjon når den er lokalisert.

Kommunen har ikke tall for antall ansatte i arbeidsplassintensive virksomheter i dag eller tall for framskriving. Det er stor utpendling, og et ønske om å øke antall arbeidsplasser mer enn befolkningsveksten. Plasskrevende næring må lokaliseres utenfor grønn grense. Innenfor plasskrevende næring er det også ønske om en del arbeidsplasser.

Utredning av grønn grense og dimensjoneringsgrunnlag framgår av notat 5.2.1. Kartene som viser grønn grense er vedlagt som temakart til bestemmelsene.

Fig 11 Landbruk, natur, friluftsliv

2.5.2 Tilbakeføring av utbyggingsområder til landbruk, natur- og friluftslivsformål

Uregulerte utbyggingsområder utenfor grønn grense skal vurderes tilbakeført til LNF-formål. 30 områder er uten vedtatt reguleringsplan. Kart som viser områdenes lokalisering er vedlegg 2.5.2.2 og liste med nærmere informasjon for hvert enkelt område er vedlegg 2.5.2.3.

Tabell 3 Oversikt over områder som er tilbakeført til LNF-formål

Nr	Navn	Antall boenheter i boligbyggeprogrammet	Nytt anslag antall boenheter	Antall daa	Antall daa dyrka mark	Antall daa dyrkbar mark	Grunnlag for beregning av antall boenheter	Begrunnelse for tilbakeføring til LNF-formål
1	Fjellro II	20	20	20	0	0	Noe eks. hyttebebyggelse, kupert terreng – 1 bolig pr. daa	Langt fra sentrum og stasjon. Bilbasert.
4	Frogner Næringspark	0	0	137	0	0		KMD-vedtak i innsigelsessak. Deler av området er tilbakeført.
11	Uregulert del av Huseby	0	35	22	22	0	Skrånende, langt til stasjon 1,5 boliger pr. daa	Langt fra sentrum og stasjon. Bilbasert. Dyrka mark.
13	Åsen	14	14	7	6	0	Flatt, utenfor Sørumsand 2 boliger pr. daa	Langt fra sentrum og stasjon. Bilbasert. Dyrka mark.
15	Låland	70	70	36	5	0	Flatt, utenfor Sørumsand 2 boliger pr. daa	Langt fra sentrum og stasjon. Bilbasert. Noe dyrka mark.
18	Næringsområde ved Krokstad		0	100	46	40		Dyrka og dyrkbar mark. Heia næringsområde bør prioriteres.

Nr	Navn	Antall boenheter i boligbyggeprogrammet	Nytt anslag antall boenheter	Antall daa	Antall daa dyrka mark	Antall daa dyrkbar mark	Grunnlag for beregning av antall boenheter	Begrunnelse for tilbakeføring til LNF-formål
20	Svartstad-jordet	0	18	9	9	0	Flatt, nær Blaker stasjon 2 boliger pr. daa	Utenfor prioritert område. Dyrka mark.
21	Sandnes Vest bolig*	0	44	20	0	7	2 boliger pr. daa	Utenfor prioritert område. Noe dyrkbar mark
26	Fossekroken – spredt*	0	4					Utenfor prioritert område.
27	Mork/Kvevli - spredt	0	6					Langt fra sentrum og stasjon. Bilbasert.
30	Stagrumsåsen – spredt	0	4					Langt fra sentrum og stasjon. Bilbasert.
33	Utvidelse Blaker barnehage (regulert)		0	3	3	0		Dyrka mark. Uaktuell som barnehage.
	Sum	104	215	354	91	47		

*skal til Nes kommune.

Område nr.16 Fossum og nr.17 Monsrud ble beholdt som LNF-formål med spredt bebyggelse.

Utredning av tilbakeføring av utbyggingsområder til LNF-formål framgår av notat 5.2.2.1

2.5.3 Fordeling av vedlikeholdsvekst utenfor Sørumsand og Frogner

20 % av befolknings- og arbeidsplassveksten kan komme utenfor grønn grense på Sørumsand og Frogner. Veksten skal benyttes til vedlikehold utenfor prioriterte områder.

Forutsatt et mål om 2 % befolkningsvekst, gir dette et gjennomsnittlig behov for ca. 170 boliger i året. Gjennomsnittlig 35 boliger kan da komme utenfor grønn grense.

Rånåsfoss/Auli blir en del av Nes kommune, det meste av vedlikeholdsveksten bør derfor prioriteres til Lørenfallet og Blaker sentrum.

Arbeidsplassintensive virksomheter skal etableres innenfor grønn grense på Sørumsand og Frogner. Kommuneplanen tilrettelegger ellers for et variert næringsliv med arealkrevende virksomhet utenfor grønn grense.

Utredning av fordeling av vedlikeholdsvekst framgår av notat 5.2.3.

Fig 12 Rånåsfoss bru (1927)

2.5.4 Stedsanalyse Blaker sentrum

Sørum kommune skal selge eiendommen gamle Blaker aldersheim. En stedsanalyse for tettstedet Blaker er blitt utarbeidet for å helhetlig belyse styrker, svakheter og behov ved tettstedet, og danne grunnlag for en detaljregulering av tomten.

Fig 13 Blaker aldersheim. Foto: Sørum kommune

Analysen peker på utfordringer knyttet til svak lesbarhet av tettstedet ved ankomst fra togstasjonen, få møteplasser og dårlig fysisk og sosial kobling mellom Blaker skanse og tettstedet. Det er svak kobling mellom grupperingene for bebyggelse (ved stasjonen og ved Fossmoen). Blaker har i dag et lite variert botilbud, hovedsakelig bestående av eneboliger. Dette innebærer at det er vanskelig for mennesker i ulike livsfaser å bosette seg her, og bli boende. Regulering for leilighetsbebyggelse vil møte et eksisterende behov fra særlig to grupper:

- 1) eldre/enslige som ønsker å flytte fra enebolig men bli boende i tettstedet i meget kort avstand til stasjonen
- 2) kunstnere tilknyttet verksted og atelier på Blaker skanse gjennom KunstSkansen og Guttormsgaards Arkiv. En slik tilrettelegging for leiligheter kan forsterke den sosiale koblingen mellom Skansen og tettstedet. Reguleringen bør legge til rette for en variasjon av små og middels store leiligheter, legge vekt på betydningen av fellesfunksjoner og gode uterom som kan fungerer som møteplass i Blaker og forsterke den sosiale koblingen. I tillegg bør arbeidet se på mulighetene for å inkludere et enkelt overnattingstilbud og eventuell næring i form av privat tjenesteyting som helse- og velværetjenester.

Stedsanalysen er supplert etter møter med eierne innenfor sentrumsformålet ved stasjonen/aldershjemmet. Ønske fra BUKS om utearealer/møteplass for barn og unge er også tatt inn i analysen. Hovedmomentene fra stedsanalysen er nå innarbeidet i bestemmelsene. Utredningen framgår av notat 2.5.4. Stedsanalysen er eget vedlegg.

2.5.5 Næring, lager og logistikk utenfor tettstedene i lokalt og regionalt perspektiv

Tilrettelegging av arealer for lager/logistikk er en viktig forutsetning for samfunnsutviklingen. Denne arealbruken i Akershuskommunene må sees i nasjonalt og regionalt perspektiv. Det er nå gjennomført en kartlegging av arealer og arealbehov for gods- og logistikk i Oslo og Akershus – en viktig næring i vår region.

Logistikkbransjen er i kraftig endring. Nye handlemønstre, forventninger til rask levering, miljøkrav og fortetting i byene medfører store endringer. Dette er noen av de utviklingstrendene som lager- og logistikkbransjen står ovenfor.

Sørum er tett på noen av de mest attraktive områdene for lager og logistikk. På grunn av store arealkonflikter bør næringsområdene i Sørum ha høy utnyttelse. I gjeldende kommuneplan er det et krav om minimum utnyttelse på næringsområder på 50%, gjennomsnittlig utnyttelse på eksisterende næringsområder til lager er beregnet til 35%. Sørum kommune har flere næringsarealer under regulering. Det er ikke lagt inn nye områder egnet for lager/logistikk.

Utredningen framgår av notat 2.5.5. Utredningen har hentet data fra arbeidet med kartlegging av arealer og arealbehov. Denne rapporten er nå ferdigstilt, og er lagt ut på nettsiden sammen med andre grunnlagsdokumenter.

Fig 14 Ausenfjellet næringsområde

2.5.6 Ny skole Sørumsand og utvidelse av Sørumsand idrettsanlegg

Behovet for å lokalisere ny skole på Sørumsand er en følge av høy befolkningsvekst, og kommuneplanens prioritering av at Sørumsand skal ha størst andel av befolknings- og arbeidsplassveksten.

Konklusjonen fra utredningen var å foreslå at to mulige lokaliseringsalternativer for ny ungdomsskole legges inn i forslag til kommuneplan. Dette er alternativet i Idrettsparken og alternativet på rådhusomtå. Begge alternativene legger opp til bruk av Sørumsand idrettsforenings (SIF) anlegg for kroppsøving. Dette betyr at hallkapasiteten må utvides. Alternativet i Idrettsparken ble valgt av kommunestyret 24.10.2018, og o vedtaket av kommuneplanen 12.06.2019. Svømmehall skal inngå i reguleringsplanen.

Utredningen framgår av notat 2.5.6.

Fig 15 Idrettsparken Sørumsand

2.5.7 Transportbehov, infrastruktur, kollektiv, sykkel og gange

Det er ikke laget eget notat for dette utredningsteamet. I 2015 ble trafikkutredning for hele kommunen oppdatert etter at kommuneplanforslaget var lagt på høring. Trafikkutredningen har for høy trafikk i 2040-scenariet, og bør også oppdateres for nye tall for næringspotensial som har fremkommet under i faktagrunnlaget i pkt. 2.5.5. Det viste seg etter høring at en revidering av trafikkanalysen blir mer omfattende enn antatt, da grunnlagstallene i trafikkmodellen bør legges inn på nytt. Dette er ikke prioritert nå.

Akershus fylkeskommune utarbeider nå en mobilitetsanalyse for Nedre Romerike, der sykkel, gange, kollektivtrafikk og biltransport sees i sammenheng. Det er generelle indikasjoner på at trafikk fra omkringliggende bolig- og næringsområder har størst betydning for trafikkmengden lokalt. Dette samsvarer med resultatet av trafikkteellingene fra kommunens tidligere trafikkutredninger.

Temaet er ellers omtalt i planbeskrivelsen avsnitt 3.4.

2.5.8 Natur- og landskapsvern - raviner

En ravine er en liten dal, vanligvis dannet av små elver eller bekker, som graver og fører til erosjon i leirmasser. Ravinene har typisk veldig bratte dalsider, er fuktige, svært produktive og har stor variasjon fra topp til bunn. Disse forholdene gjør at vi ofte finner andre naturtyper i ravinene, for eksempel gammel skog og gråor-heggeskog. Tidligere dominerte raviner landskapet på Romerike, men som følge av effektiviseringen i landbruket med bakkeplanering og bekkelukkinger og store utbygginger som vei, bane og industriområder, har naturtypen hatt en betydelig tilbakegang de siste 50 årene. På bakgrunn av dette er raviner vurdert som en sårbar naturtype i norsk rødliste for naturtyper.

BioFokus har på oppdrag fra Sørums kommune og med støtte fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjennomført kartlegging av raviner og andre naturtypelokaliteter i Sørums kommunen. Feltarbeidet ble utført i 2014 og 2015. Arbeidet resulterte i BioFokus-rapport 2016-1 Ravinekartlegging i Sørums kommune 2014-2015.

Det ble kartlagt totalt 53 naturtypelokaliteter, hvorav 24 av dem er kartlagte ravinedaler og 29 er øvrige naturtyper. Hver av lokalitetene har fått én av følgende verdier:

- ✓ A-verdi: Svært viktig lokalitet
- ✓ B-verdi: Viktig lokalitet
- ✓ C-verdi: Lokalt viktig lokalitet

Det sto igjen et kartleggingsbehov på 26 områder med et samlet areal på 8.752 daa. Disse områdene er kartlagt av Norconsult sommeren og høsten 2018. Hensynssoner for raviner er korrigert i samsvar med resultatene fra kartleggingen.

Beite og skogproduksjon er tradisjonell bruk av ravinene. En slik bruk er ikke i konflikt med ravinene som naturtype, uavhengig av verneverdi. De største truslene mot ravinene er terrenginngrep som bekkelukkinger og oppfylling.

Ravinedal og andre naturtyper er tatt inn med følgende bestemmelse for hensynssone (PBL § 11-8 c):

I områder som gjennom kommunens naturtyperegistreringer er kartlagt som ravinedal eller annen naturtype med verdien «svært viktig» (tilsvarende A-verdi) eller «viktig» (tilsvarende B-verdi) skal tiltak som kan forringe naturverdiene unngås. I områder som omfatter naturverdier med verdien «lokalt viktig» (tilsvarende C-verdi) skal alle tiltak som kan forringe naturverdiene tilstrebes unngått. Med tiltak menes større oppfyllinger og utgravinger i dalbunn og på tvers av ravine. Klima- og miljøtiltak i landbruket, og øvrige mindre, ikke- søknadspliktige landbrukstiltak, som ikke er vesentlige terrengendringer, er ikke omfattet av retningslinjen.

I tillegg til tilføyelsen i retningslinjen over, er det gjort endringer etter høring ved at hensynssonen i kartet er endret fra hensyn landskap til hensyn naturmiljø. Vern av raviner er både landskapsvern og vern av naturmiljøet. Endringen gir færre typer hensynssoner, og er tilpasset kommuneplan for Skedsmo kommune, som bruker hensynssone naturmiljø.

Utredning av raviner framgår av notat 2.5.8.

Fig 16 Bøllerravinen

2.5.9 Friluftsliv og blå-grønn struktur inkl. grønne veger ut til friluftsområdene

Sørum har store og varierte natur- og utmarksområder som er i aktiv bruk til friluftsliv. Store, sammenhengende skogområder og vassdragsområder er viktige for jakt og fiske. Befolkningsvekst og utbygging forsterker betydningen av å sikre verdifulle friluftslivsområder og ivareta god tilgjengelighet og forbindelse til tettsteder og utbyggingsområder. Fra tettstedene er det viktig å ha god tilgjengelighet mot friområdene, i form av gang- og sykkelveger, turveger og/eller stier. Allmennhetens behov for rekreasjon og naturopplevelser skal ivaretas. Tilrettelegging for friluftsliv må skje i samarbeid med landbruksnæringa.

For å få mer kunnskap om friluftsområdene har Sørum kommune i perioden 2015-17 deltatt i prosjektet «Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder». Akershus fylkeskommune har vært prosjektkoordinator. I Sørum ble kartleggingsprosjektet

avsluttet i februar 2017 da de kartlagte friluftslivsområdene ble gjort tilgjengelige i Miljødirektoratets *Naturbase.no*. I tillegg til *Naturbase.no* er resultatet av kartleggingen å finne i *Kommunekart.com*, som kartlagene «Kartlagte friluftsområder, verdi» og «Kartlagte friluftsområder, områdetyper». Kartlagene vil oppdateres jevnlig.

I forbindelse med kartleggingsprosjektet er følgende justeringer av friluftslivsområder med hensynssoner lagt inn i kartet:

- ✓ Størsrudåsen-Sørlifjellet: Friluftslivsområdet er utvidet i øst i retning Agntjennsbekken og i vest i retning Oppsal i samsvar med friluftslivskartleggingen.
- ✓ Vilbergfjellet: Friluftslivsområdet er redusert i sørvest mot Tangerud, og utvidet noe mot vest i retning Lindebergvegen i samsvar med friluftslivskartleggingen.
- ✓ Egneråsen: Friluftslivsområdet er utvidet noe i sør med Hellesjøvegen som avgrensning i samsvar med friluftslivskartleggingen.

Utvidelsene av Størsrudåsen-Sørlifjellet, Vilbergfjellet og Egneråsen er gjennomført da et større sammenhengende område er registrert i friluftslivskartleggingen med verdi B *Viktig friluftslivsområde* grunnet høy brukerfrekvens. I tillegg til de tre nevnte justeringene er kommunens viktigste friluftslivsområder videreført som hensynssoner hvor friluftslivinteresser skal ivaretas og sikres særskilt. Byggeforbud langs vassdrag og sikring av kantsoner er bestemmelser som også er gunstige for å ivareta friluftsområdene.

Kommuneplan 2015-2027 har innarbeidet krav til nye utbyggingsområder om bevaring eller flytting av stier, adkomst ut til friluftsområder og krav til utfartsparkering. Temakart for grønnstruktur og for type/verdisetting av friluftsområdene finnes på kommunens nettside.

Utredning av friluftsliv framgår av notat 2.5.9.

Fig 17 Fiske, friluft, jakt

Alle foto: Jørgen Kirsebom

2.5.10 Barn- og unges oppvekstmiljø

Sørum kommune har gjennomført barnetråkkregistreringer på Frogner skole, Sørumsand skole og Bingsfoss ungdomsskole.

Barnetråkk er et digitalt verktøy som lar barn og unge fortelle planleggere, skolene og politikere hvordan de bruker nærmiljøet sitt og hva de skulle ønske var annerledes.

Denne utredningen inngår som en del av rullering av kommuneplanens arealdel – i samsvar med planprogrammet for kommuneplan 2019 – 2031.

Barnetråkkregistreringen er gjennomført, men det gjenstår å presentere resultatene på en god måte, samt å trekke konklusjoner av resultatene. Ferdig rapport blir lagt ut på kommunens nettside.

Utredningen er vedlegg 2.5.10.

2.5.11 Boligsosiale hensyn

Dette notatet omhandler kommuneplanens arealdel som verktøy for å bidra til at utsatte grupper får et godt sted å bo.

Konklusjonen fra utredningen er å forsterke boligsosiale hensyn i kommuneplanen ved å utdype veiledningen til kommuneplanens bestemmelser om forkjøpsrett og tildelingsavtaler som en del av utbyggingsavtalene:

Kommunal forkjøpsrett kan inkluderes med en liten prosentandel av boenhetene. Det samme gjelder tilvisningsavtaler etter Husbankens regelverk. Hensikten er å tilrettelegge egnede boliger for vanskeligstilte fordelt og integrert i øvrig boligbebyggelse.

Rådmannen vil arbeide videre med forslag som tilrettelegger for bruk av forkjøpsrett i nye boligprosjekter. Det er ikke behov for å legge inn nye offentlige utbyggingsformål for å ivareta boligsosiale hensyn. Ved fremtidig kommuneplanrullering for Lillestrøm kommune bør behov for å sette av arealer for boligsosiale hensyn sees under ett.

Utredning av kommuneplanens arealdel som verktøy for å bidra til at utsatte grupper får et godt sted å bo framgår av notat 2.5.11.

2.5.12 Overvannshåndtering

Både klimautviklingen og samfunnsutviklingen med økt fortetting, kan hver for seg øke intensiteten i overvannsavrenningen. Uten forbyggende tiltak forventes at kostnadene ved overvannsskade på bebyggelse, infrastruktur, helse og miljø vil følge samme utvikling. Det er regionale forventninger om at krav til overvannshåndtering styrkes i hele plansystemet, fra overordnet plan via reguleringsplaner og til byggesak.

Utredningen har derfor sett på hvordan vi kan styrke håndtering av overvann i kommuneplanen. Konklusjonen fra utredningen er å foreslå noen endringer i planbestemmelsene i kommuneplanen. I tillegg forslås det at retningslinjer for overvannshåndtering til Lørenskog, Skedsmo og Rælingen skal følges.

Det er også laget temakart over aktsomhetssoner for flom og flomsoner/dreneringslinjer. I tillegg er nye flomsoner langs Leira og Glomma lagt inn som hensynssoner i plankartet.

Utredning av overvannshåndtering framgår av notat 2.5.12.1. Retningslinjer for overvannshåndtering til Lørenskog, Skedsmo og Rælingen er eget vedlegg.

Fig 18 Flom i Børkevegen og Bingsfossen

2.5.13 Kulturhistorisk stedsanalyse Frogner

Det er få enkeltbygninger med kulturhistorisk verdi igjen i tettstedet Frogner. De få som finnes er viktige lokalhistoriske ankerpunkter og identitetsskapende elementer. Derfor anbefales det å bevare de utvalgte kulturminnene og -miljøene som er listet opp nedenfor. Bevaring kan blant annet gjøres ved å regulere til hensynssone bevaring kulturmiljø eller LNF-formål med supplerende bestemmelser som ivaretar landskapstrekk og enkeltbygninger.

Dette gjelder følgende bebyggelse og anlegg:

1. Frogner skole. Er regulert til bevaring. Vernet bør opprettholdes.
2. Frogner stasjon. Bør reguleres til hensynssone bevaring kulturmiljø.
3. Tre villaer i Lerkevegen. Bør reguleres til hensynssone bevaring kulturmiljø.
4. Kirkene og kulturmiljøet og -landskapet rundt dem. Frognergårdene er et viktig element i dette landskapet. Bør reguleres til bevaring, enten gjennom, hensynssone bevaring kulturmiljø eller med supplerende bestemmelser til LNFR. Har i dag en hensynssone i kommuneplanens arealdel.
5. Gamle vegfar. Linjeføring for Frognervegen, Trondheimsvegen og Frogneralleen bør i varetas. Gamle Kirkeveg er en oldtidsveg og del av Pilegrimsleden. Denne bør beholde både linjeføring og dekke. Gamle Kirkeveg bør bevares gjennom supplerende bestemmelser til LNF-formål.

De kulturminnene og – miljøene som i dag ikke er regulert til hensynssone bør inn i planstrategien for at planarbeidet skal bli prioritert.

Kulturhistorisk stedsanalyse for Frogner framgår av notat 5.2.13.

Foto: Turid Rikheim

Fig 19 Pilegrimsleden ved Frogner

3. VURDERING AV AREALFORMÅL

Nye utbyggingsområder framgår av plankart, bestemmelser og ROS-KU/egnethetsdokumentet, vedlegg 2.4.

3.1 Bolig

Vurderingen av nye boligområder bør være restriktiv med tanke på at kommunen har så stort boligpotensial i gjeldende kommuneplan. Fordelene ved nye områder må derfor være klart større enn eksisterende områder.

Tabell 4 Nye byggeområder til boligformål

Kart-ref.	Navn	Antall boenheter	Areal (daa)	Innenfor/utenfor grønn grense	Tapt areal (daa)		
					LNF	Dyrka mark	Dyrkbar mark
27	Nordbyvegen 6	4	3	Utenfor	3	0	1,7
28	Vestheim/Norvollvegen	1	1	Utenfor	1	0	0
31	Vestbyvegen 53 og 55	18	3	Utenfor	3	0	0
49	Utvidelse Kirkebakken bolig	30	1,5	Innenfor	1,5	0	0
51	Barnehagetomt Lindeberg til bolig	4	1,5	Innenfor	0	0	0
55	Bebyggd del av Blaker barnehage til bolig	8	3,3	Utenfor	0	0	0
	Totalt	65	13,3		8,5	0	1,70

Boligprosjekt i Kirkebakken omfatter også areal som ligger inne i gjeldende kommuneplan som eksisterende boligformål. Utvidelsen på det som i dag er LNF-formål gir 6 nye boenheter.

3.2 Næring

Sørum kommunes næringsstrategi legger bl.a. opp til å forsterke næringer der kommunen har fortrinn, som landbruk, miljø- og kraftforsyning. Næringsklynger og økt samordning og sambruk i næringsklynger vil forsterke eksisterende miljøer.

3.2.1 Lager/ logistikk/ industri

Arealdelen følger opp samfunnsdelens kap 3.6 *Næringsutvikling og arbeidsplasser*, hvor det fremgår at nye næringsområder for lager og logistikk bør prioriteres med nærhet til transport-årer og etablert infrastruktur, hovedsakelig i tilknytning til E6. Dette er også i samsvar med regional arealstrategi. Disse feltene skal ikke være arbeidsplassintensive, men ha god arealutnyttelse som også inkluderer en del arbeidsplasser.

Kommunens næringsstrategi legger til rette for økt etablering og aktivitet i kommunen, basert på samarbeid for helhetlig næringsutvikling i regionen (vedtatt av

kommunestyret 09.09.2015, sak 109/15). Tilstrekkelig arealreserve med attraktiv lokalisering er en viktig forutsetning for å ivareta eksisterende næringsaktivitet og å stimulere til nyetableringer.

Kommunen mangler næringsområder som er realistisk realiserbare i nær fremtid. I kommuneplanen for 2015-2027 ble derfor regionale og strategiske hensyn og kommunens behov for næringsområder blitt tillagt avgjørende vekt, også der det er verneinteresser og konflikter med eksisterende næring (jordvern). Nytt næringsområde ved Lystad er lagt inn. Utvidelse av Ausenfjellet, og Bjørkemoen næringsområde er nå under regulering. Reguleringsplan for Frogner næringspark er vedtatt, men med innsigelse. Reguleringsplanen ble ikke godkjent av Kommunal og moderniseringsdepartementet (vedtak av 24.04.2018). Næringsområdet er nå redusert slik at A-ravinen beholdes som LNF-formål.

Ved Krogstad er det avsatt mulighet for masseuttak, som senere kan benyttes til næringsformål. Dette næringsområdet innebærer også mulighet for snødeponi. Det er få boliger i nærheten, men konsekvensene vil bli store for disse. Konsekvensutredningen påviser viktige vernehensyn, dette må vurderes ved en evt. regulering. Et tilknyttet område ble tatt inn i 2015 på grunn av behovet for næringsarealer, men ble snevret inn til 100 daa. i pga. innsigelse. Dette området er lite egnet, og forslås tilbakeført til LNF-formål. Området for båndlegging for luftsportsanlegg er tatt ut.

Egen utredning om lager/logistikk er vedlegg 2.5.5.

3.2.2 Plasskrevende varehandel, småindustri og verksteder

Kommunen mangler et område for plasskrevende varehandel, verksteder og små/lokal industri på Sørumsand som følge at et Orderudjordet er endret fra næring til bolig. Forslagene som ble vurdert i forrige- kommuneplanprosessen, Ekra og Høgda, er svært konfliktfylte. Det er igangsatt planarbeid for brannstasjon og tilliggende næringsområde ved Lystad, og planprogram er vedtatt. Dette området kan være egnet for verksteder og småindustri, men ikke for plasskrevende varehandel. Området er også aktuelt for ny brannstasjon. Næringsområde på Smedstua ved Lindeberg er under regulering. Planen er vedtatt, men det er innsigelse til planforslaget pga. jordvern.

3.2.3 Handel, service og kontor

Handel, service og rene kontorbedrifter skal lokaliseres innenfor grønn grense i Sørumsand og Frogner. Behov og tilgang til arealer er omtalt i notat 2.5.1. Det er godt med utviklingsmuligheter i Sørumsand sentrum. I nåværende Frogner sentrum er mulig areal for handel, service og kontor mer begrenset, men mulighetene vil bli store ved etablering av ny stasjon.

3.2.4 Reiseliv

For reiselivsnæringa er det viktig med god tilgjengelighet til kulturminner og natur, og tilrettelegging som for eksempel parkering, skilt og servicefasiliteter. For

næringsforetakene vil dette inngå i den enkeltes planprosess. For attraksjoner som hovedsakelig drives av frivillige, som kulturminner, er god tilgjengelighet viktig. Som helhet, vil fokus på reiselivsnæringa ikke ha vesentlige arealkonsekvenser, men forutsetter bevissthet i planarbeidet.

Begge foto: Jørgen Kirsebom

Fig 20 Blaker Skanse og Fig 21 Tertitten (Urskog/Hølandsbanen)

3.2.5 Nye byggeområder til næringsformål

Næringsområde ved Lystad og Smedstua lagt inn.

Tabell 5 Nye byggeområder til næringsformål

Kart-ref.	Navn	Areal (daa)	Innenfor/utenfor grønn grense	Tapt areal (daa)		
				LNF	Dyrka mark	Dyrkbar mark
50	Næringsområde Smedstua	35	Innenfor	35	29	1
54	Næringsområde Lystad	100	Utenfor	100	2	0
	Totalt	135		135	31	1

3.3 Offentlige, allmennyttige formål

En viktig utfordring i kommuneplanperioden er å styre utvikling og dimensjonering av det offentlige service- og tjenestetilbud (skole, barnehage og helse/omsorg) i samsvar med befolkningsvekst og demografi. Boligbyggeprogrammet vil forsøksvis styre utbyggingstakt, og arealdelen har avsatt utbyggingsområder til tjenesteyting og offentlig formål. Tjenestetilbudet må bygges ut i takt med den befolkningsøkningen som ventes. Arealbehov som følge av utvidet tjenestetilbud vil i hovedsak bli løst innenfor tettstedenes avsatte byggesoner.

3.3.1 Barnehage

Økt barnehagekapasitet blir løst ved utvidelse av eksisterende barnehager eller nyetableringer innenfor byggesonen, samt i nye områder for boligutvikling på Frogner og Sørumsand. Det kan f.eks. være aktuelt med barnehage innenfor boligområdene på Fossumjordet og Hvalsjordet.

3.3.2 Skole

Det er behov for en ny barneskole på Sørumsand og det er behov for å utvide kapasiteten på Bingsfoss ungdomsskole. Eksisterende bygningsmasse på Bingsfoss egner seg bedre til barneskole enn ungdomsskole. Det foreslås derfor å bruke Bingsfoss skole til barneskole og bygge en ny ungdomsskole. Utredning av plassering av ny ungdomsskole på Sørumsand framgår av notat 2.5.6. Samarbeid med Sørumsand idrettsforening (SIF) inngår i prosjektet. Framtidig samlet behov for kroppsøvingslokaler for barne- og ungdomstrinnet og for Sørumsand videregående skole må dekkes av Bingsfosshallen og SIFs anlegg. De foreslåtte arealene ved ny skole og/ eller idrettsanlegg gir også plass til svømmehall. Kommunestyret vedtok 24.10.2018 at ny ungdomsskole på Sørumsand skal lokaliseres ved idrettsparken.

Kommunestyret vedtok 04.04.2018 at ny skole i Midtbygda skal ligge på arealet for nåværende Vesterskaun skole. I gjeldende kommuneplan er det satt av areal for utvidelse, litt under 32 daa. Av dette eier kommunen 18 daa. Skolekapasitet på Frogner bør sees i sammenheng med skolekapasiteten ved de nærmeste skolene i Skedsmo.

3.3.3 Helse og omsorg

Omsorgsboliger og utvidet tjenestetilbud for helse og omsorg vil bli løst innenfor avsatt byggesone og tettstedsstruktur. Det er gjennomført en egen utredning for boligsosiale hensyn, notat 2.5.11.

Fig 21 Fjuk bofellesskap - sansehage

3.3.4 Kommunaltekniske anlegg

Ny brannstasjon for østsiden av Glomma er lagt til næringsområdet ved Lystad/Gamle Rovenveg. Dette er en oppfølging av tidligere vedtak. Forutsatt at brannstasjonen utstyres med stigebil vil hele Sørums kommunen bli dekket med høydeberedskap. I området er det også plass til næringsvirksomhet.

3.3.5 Kultur og idrett

Idrettsanlegget til Frogner IL er nylig bygget ut samtidig og i sammenheng med utbyggingen av Frogner skole og kultursenter. Kapasitet og utvikling av Idrettsparken på Sørumsand er under utredning sammen med skolekapasitet og sambruk/flerbruk av anleggene. Behov for kulturlokaler og idrett inngår i denne utredningen. Tomt for planlagt bilhistorisk senter på Knatten er avsatt til allmennyttig formål.

3.3.6 Kirke

Det er lite kapasitet ved Frogner kirkegård, og det er igangsatt planarbeid for utvidelse. Kommunestyret behandlet 04.04.2018 sak om utredning av alternative lokaliseringer. I samsvar med denne saken ble 2 alternativer tatt med i planforslaget til høring. Alternativet sørøst for kirken er valgt.

Ny kirketomt på Sørumsand ved Esso-stasjonen og bakenforliggende boliger ble ikke vedtatt lagt på høring, men området er lagt inn som offentlig formål.

Tabell 6 Nye byggeområder til offentlige formål

Kart-ref.	Navn	Areal (daa)	Innenfor/utenfor grønn grense	Tapt areal (daa)		
				LNF	Dyrka mark	Dyrkbar mark
37	Nytt offentlig formål Sørumsand	2,5	Innenfor	0	0	0
48 b	Utvidelse Frogner kirkegård mot sørøst	12	Utenfor	12	12	0
53 a	Ny skole Sørumsand ved idrettsparken	15	Innenfor	0	0	0
	Totalt	29,5		12	12	0

Brannstasjon ved Lystad inngår i tabell 4. Alternativet for ny skole ved idrettsparken fører til at idrettsanlegget trolig må forskyves noe ut på dyrka mark. Området for en evt. utvidelse er avsatt til idrettsanlegg i gjeldende kommuneplan.

3.4 Kollektivtrafikk, infrastruktur, biltrafikk og trafikksikkerhet

Den sterke befolkningsveksten vil kunne gi tilsvarende trafikkvekst, dersom ikke kollektivnettet bygges ut tilsvarende. Det vil kreves samordning av utbygging av kollektivnett i regionen, og av nærings- og boligutbygging i kommunen for å hindre overbelastning på vegnettet. I tillegg må tilrettelegging for syklende og gående

prioriteres. Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus er et verktøy for samordning og gir viktige føringer for kommuneplanarbeidet.

3.4.1 Kollektivtrafikk

Bane NOR har igangsatt ombygging til tosidig plattform med undergang ved Sørumsand togstasjon. Reguleringsplan for ny Rånåsfoss stasjon er under arbeid.

For Hovedbanen har Jernbanedirektoratet gjennomført en tilleggsutredning for hele strekningen fra Lillestrøm til Eidsvoll. Dobbeltspor langs Gardermobanen er anbefalt. Bane NOR har gitt innspill til handlingsprogrammet til Nasjonal Transportplan, og har anbefalt omleggingen ved Frogner /Lindeberg i første del av andre seksårsperiode. De har også anbefalt å forlenge plattformene ved Blaker stasjon. Handlingsprogrammet ble fastsatt sommeren 2018, og tiltakene er ikke nevnt i programmet.

Fig 22 Foto: Sørum kommune

Innfasing av flere doble togsett, utvidelse av rutebusstilbudet, bussmating mot stasjonene og på sikt økt togfrekvens vil være påkrevet for å oppnå tilstrekkelig kollektivkapasitet. For å lykkes med by og tettstedsutvikling er dette av avgjørende betydning.

3.4.2 Veger

Tilgjengelighet og fremkommelighet er viktig for kommunens utvikling. Dette gjelder spesielt for eksisterende bomiljø, tettsteder og adkomstløsninger for avsatte og framtidige næringsområder. Spredt satellittutbygging generer mer biltrafikk, og dermed behov for breddeutvidelse og nye kryssområder som igjen vil øke presset på dyrka mark. Samferdselsforskning peker på at kostbare og arealkrevende utvidelser av belastede veger kun utsetter eller forflytter køproblemene. Satsningen på stasjonsnære områder er hovedvirkemiddelet for å unngå kapasitetsmangel på vegnettet sett som helhet.

Med fortsatt sterk trafikkøkning vil behov for utvidelse av fv. 171 til 4-felt melde seg. Dette vil få store konsekvenser og er ikke foreslått i kommuneplanen. Det er heller ikke omkjøringsveger rundt Sørumsand, Frogner og Lørenfallet i denne omgang.

For eksisterende områder med en lang adkomstveg er beredskapsveger krevende å løse i ettertid. Det er fokus på beredskapsveger til større bolig og næringsområder i nye planer. Før Orderudjordet kan realiseres skal det etableres ny veg frem til Sørumsand verksted. Gang og sykkelveg med beredskapsforbindelse til Industrivegen inngår i forslag til reguleringsplan for Orderudjordet. I planforslaget til Ausenfjellet inngår beredskapsveg mot Stena Recycling sin eiendom. Beredskapsveg/busstrase mellom Vardefjellet og Vardeåsen er videreført i kommuneplanen. Det bør arbeides videre for en løsning for trasevalg og finansieringsmuligheter i Lillestrøm kommune.

Byggearbeid for ny Frogner bru med separat gangbru startet i 2019.

3.4.3 Gang- og sykkelveger

Akershus fylkeskommune som er vegeier prioriterer gang- og sykkelveger på de viktigste skolevegene. Kommunen gir årlig innspill til prioriteringene. Strekingen Sørumsand – Monsrudvegen bygges i 2018 – 2019. Det er igangsatt planarbeid for fortau langs Eidsvegen i Blaker sentrum. Det er ingen prioritering til gang- og sykkelveger til togstasjonene. Fortau langs Eidsvegen til Rånåsfoss stasjon må etableres.

I 2016 gjennomførte kommunen en kartlegging av gang- og sykkelveger og sykkelruter. Kart fra registreringen er lagt ut på kommunens nettsider.

I denne kommuneplanrulleringen er det gjort noen statusoppdateringer for gang- og sykkelveger i plankartet.

3.4.4 Snødeponier

Plass for lagring av snø har som hovedregel vært med i reguleringsplanarbeider, og det er nå lagt inn i retningslinjene oversikt over forhold som skal dokumenteres i planarbeidet. I sentrumsområder må en del av snøen kjøres bort. Det er noen små snødeponier i gjeldende kommuneplan. I tillegg åpner den gjeldende planen for snødeponi ved Krokstad.

Kommunen har gitt over noen år gitt midlertidige tillatelser til midlertidige snødeponier på 5000 m³ hver, de fleste i ravinene ved Bølervegen. Dette er for snø som ryddes fra private parkeringsplasser i omkringliggende områder. Dette er ingen god løsning. Kommunen kjørte bort ca. 1000 m³ snø fra Vardefjellet/Heksebergåsen vinteren 2017/2018, og har behov for snødeponi på ca. 2000 m³ i området. I planarbeidet ble det derfor søkt å finne areal for et snødeponi som kan løse lokale kommunale og private behov vest i kommunen. Ingen forslag ble lagt på høring.

3.5 Massemottak og råstoffutvinning

Masseforvaltning omfatter uttak, transport, mottak og gjenbruk av masser som grus, sand og pukk, inkl. overskuddsmasser fra bygge- og anleggsvirksomhet.

Som følge av sterk vekst og store utbyggingsprosjekter i regionen, er det et økende behov for områder for mottak av masser. For å ta hånd om disse massene på en god måte, er det nødvendig å ha egnede områder som er offentlig godkjente for mottak av både rene og forurensede masser. Det er viktig med en enhetlig handtering på tvers av kommune- og fylkesgrenser. Regional plan for masseforvaltning (2016) skal legges til grunn.

Det er et økende fokus på at masser er en ressurs som bør gjenbrukes. Samfunnet har behov for regulerte mottaksplasser som drives under ordnede forhold. Oppfyllinger som ikke er godkjent kan utgjøre en fare både for naturmiljø og geoteknisk stabilitet.

Sørum kommune har en uttalt målsetning om at masseuttak bør ha positive ringvirkninger for områdene rundt, som stabilisering eller trafikk sikringstiltak. I Sørum, med sitt ravinelandskap, vil oppfylling ofte være i konflikt med viktige verneinteresser som dyrka mark, bekkedrag, landskapsvern, naturmangfold, friluftsliv og/eller kulturlandskap og kulturmiljøer. Masseuttak kan imidlertid være hensiktsmessig og i noen områder helt nødvendig for å stabilisere grunnen. Masseuttak generer økt trafikkbelastning og det er derfor krevende å finne egnede områder.

Det er regulerte masseuttak på Asak, Esval og Armoen. I Sørum kommune er Armoen masseuttak et stort masseuttak i drift. Uttaket har betydelige ressurser som det er ønske om å ta ut. Området er regulert. Det er foreslått å fylle masser tilbake over tid. På Krogstad ble et nytt masseuttak lagt inn i kommuneplanen i 2015. Ressursen er ikke nærmere undersøkt, men det er behov for stein av ulike kvaliteter. Hensikten, foruten å ta ut denne ressursen, er at etterbruk på sikt kan gi nytt byggeområde til næringsformål. Områdene rundt masseuttakene er LNF-områder der utbygging ikke tillates.

Klargjøring av nye byggeområder og samferdselstiltak vil ofte medføre masseoverskudd og/eller behov for tilført masse. Næringsområdet ved Bjørkemoen ble lagt inn som utbyggingsformål ved forrige kommuneplanrullering og medfører implisitt masseuttak, men er ikke tatt med i oversikten over nye masseuttak i planperioden.

I kommuneplan 2015 – 2027 er det krav til at masseuttak/masseuttak kun skal etableres i områder angitt for formålet i plankartet og det er krav til regulering. Dette er videreført i kommuneplan 2019 – 2031.

Det er en utfordring med erosjon i anleggsperioden, og at masseuttak ofte ikke istandsettes etter avsluttet drift. Mange byggeprosjekter som genererer overskuddsmasser har ingen plan for håndtering. Dette overlates ofte til en entreprenør som kommer inn i prosjektet rett før igangsetting. Ofte er det da lite tid til å finne gode løsninger.

Bestemmelser for masseuttak:

Masseuttak skal utformes for å hindre erosjon både i anleggsfasen og etter at mottaket er avsluttet. Tiltak mot erosjon skal inngå i søknad om tillatelse til tiltak. Frist for tilbakeføring av masseuttak til avsatt formål skal inngå i reguleringsplan og/eller tillatelse til tiltak. Masseuttak skal tilbakeføres til LNF-formål etter oppfylling, der annet ikke er angitt i plan. Det skal kun tas imot rene, naturlige masser (jord- og steinmasser som ikke er forurensset), med mindre andre typer masser er tillatt i plan og ved tillatelse etter forurensningsloven. Masseuttak skal tilrettelegges for størst mulig grad av gjenbruk og gjenvinning.

Plan for disponering av overskuddsmasser fra byggeprosjektet skal inngå i forslag til reguleringsplan for tiltaket ved 1.gangsbehandling. Massebalanse og størst mulig grad av gjenbruk av masser skal tilstrebes. Må masser transporteres bort skal det angis hvor masser skal leveres.

I denne kommuneplanen er det lagt inn et nytt massemottak ved Tertittvegen utenfor Sørumsand. Hensikten er å ta imot masser fra utbygging på Sørumsand og i lokalområdet ellers.

Tabell 7 Nye byggeområder til massemottak

Kart-ref.	Navn	Areal (daa)	Innenfor/utenfor grønn grense	Tapt areal (daa)		
				LNF	Dyrka mark	Dyrkbar mark
41	Massemottak - Tertittvegen	92	Nei	92	0	48
	Totalt	92		92	0	48

3.6 Kulturminner og kulturmiljøer

Noen kulturmiljøer og kulturlandskap i Sørumsand har spesielt stor kulturhistorisk betydning. Disse kulturmiljøene er med på å gi Sørumsand identitet. Bygdas tre middelalderkirkesteder og tilknytningen til Suderheimslekta som det historisk betydeligste, Bingen lense med sin fløtningshistorie, gamle ferdselsveger med fornminner, sundstedene Blakersund og Elvestad i Glomma, festningsverket Blaker skanse, Blaker kapell, Rånåsfoss kraftstasjon med landets lengste hengebru i betongkonstruksjon, smalsporbanen Tertitten og Vilberg gård for å nevne de viktigste. Disse ble gitt en hensynssone kulturmiljø med retningslinjer i ved kommuneplanrulleringen i 2015. For Tertitten og hovedbygningen på Vilberg gård gjelder juridisk vern.

Fig 23 Lensekar Foto: Turid Rikheim

Hensynssoner for kulturmiljø er i denne rulleringen utvidet til å omfatte områdene ved Slora mølle, den gamle traseen for Tertittsporet mellom Fossum og kommunegrensen ved Finstadbru, og for kulturlandskapet ved Glomma sørvest for Sørumsand. For Blaker Skanse og middelalderkirkegårdene er det juridiske vernet vist som båndlegging.

Bestemmelser fra kommunedelplan for kulturminner er nå innarbeidet i kommuneplanbestemmelsene § 5.11.

Ravinelandskapet er også en viktig del av Sørums identitet; her finnes historiske linjer langt tilbake i tid, formet gjennom århundres bruk; slått, beiting, dyrking, ferdsel, vedhogst osv. Det gjennomføres egen utredning for raviner.

3.7 Landbruk, natur og friluftsliv

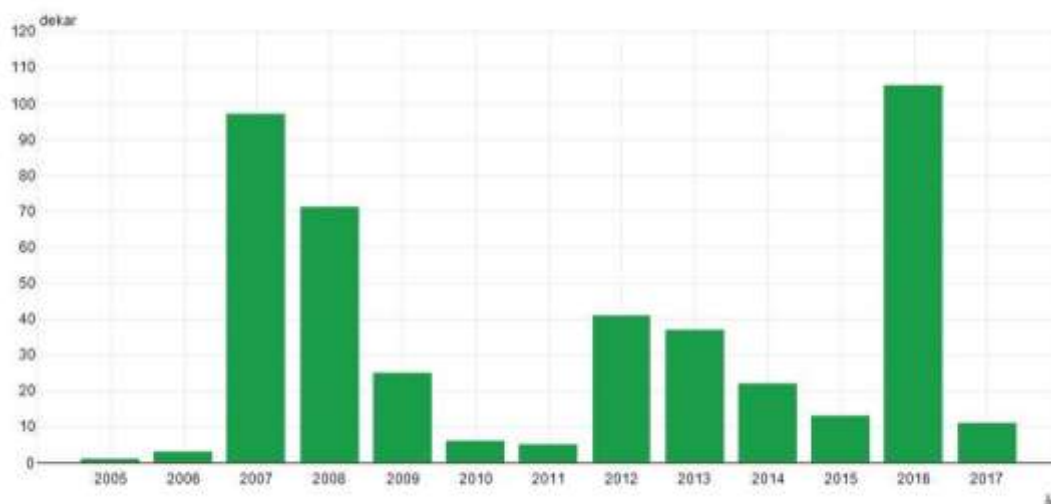
3.7.1 Landbruk

Sørum er en landbrukskommune med store jord- og skogbruksarealer med aktiv drift. Landbruket er en viktig næring og arealene er en forutsetning for å kunne produsere mat og trevirke. Kommunens bynære plassering i aksen mellom Oslo og Gardermoen fører til press på arealene.

Dyrka og dyrkbar mark bør ikke omdisponeres med mindre det er nødvendig av tungtveiende samfunnshensyn. Kommuneplanen er kommunens viktigste verktøy for å verne om jordbruksarealene.

Omdisponering av dyrka mark 2005 - 2017:

06194: Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordloven og plan- og bygningsloven, etter år. Sørum, Omdisponering i alt.

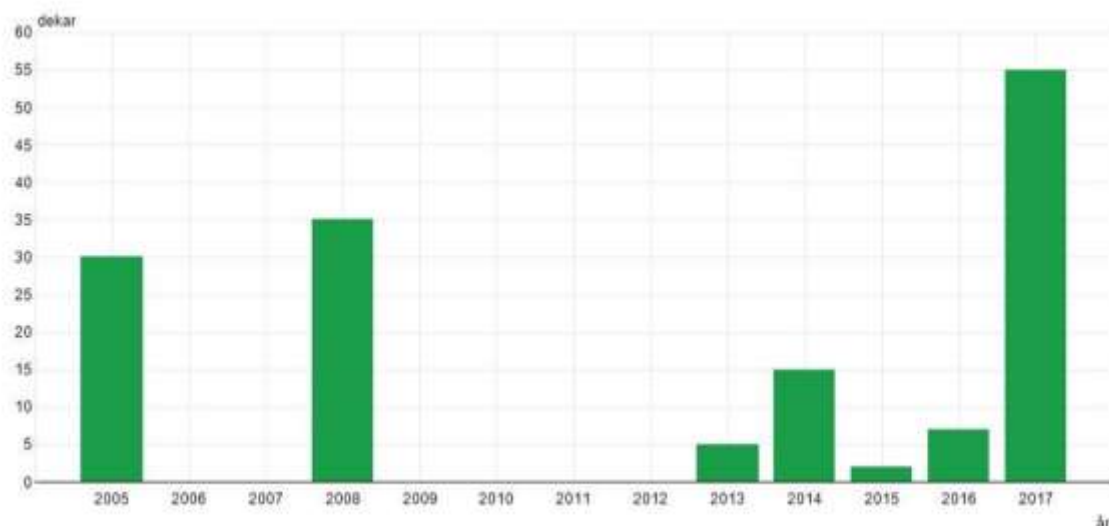
Kilde: Statistisk sentralbyrå

I tillegg går arealer ut av produksjon fordi de er små og lite lønnsomme å drive.

Dyrkbar mark er arealer som i dag ikke er dyrka, men som kan egne seg til oppdyrking. Sørums kommun har et potensiale for slik nydyrking på nesten 29 000 dekar (NIBIO registrering) hvorav det meste er på mineraljord. I praksis er potensialet for nydyrking langt lavere, når man tar hensyn til bekker, raver mm.

Nydyrking 2005 – 2017:

08123. Nydyrking, etter år. Sørums kommun, Godkjent nydyrka areal (dekar).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Ved vurdering av alternativ bruk av landbruksarealer er det viktig med en grundig gjennomgang av opplysninger om jordressurser og en vurdering av hvilke konsekvenser eventuelle omdisponeringer vil føre til. Hensynet til vern av jordressurser skal stå sterkt i arealforvaltningen og ligger til grunn for kommunens arealstrategi.

I henhold til statlige og regionale føringer kan jordvern i sentrumsområder vike for utbygging. Det fordrer at kommunen legger opp til høy utnyttelse. Siden 2009 har føringene blitt klarere i forhold til prioritering av fortetting rundt kollektivknutepunkt på bekostning av jordvern. Derimot skal jordvernet stå sterkere enn utbygging utenfor sentrale områder.

Landbruksareal utenfor sentrumsområder og i avstand til kollektivknutepunkt sikres som LNF-formål hvor utbygging ikke tillates og hvor

Arealressursene i Sørums kommun:

	Areal (daa)	%
Jordbruksareal		
Fulldyrka jord	68 961	34.5
Overflatedyrka jord	27	0.0
Innmarksbeite	2 829	1.4
Produktiv skog	108 800	54.4
Annet markslag	9 462	4.7
Bebyggelse/samferdsel	9 872	4.9
Sum	199 951	100.0

Kilde: Arealressurskart AR5, Skog og landskap 2017

dyrka og dyrkbar mark er vernet. Det er også viktig at konsekvensene av å legge ut områder på hardmark belyses med hensyn på jordvern. Eksempelvis kan mye dyrket mark bli omdisponert til infrastruktur dersom det åpnes for nye boligsatellitter.

Fig 24 Landbruk

Det er en utfordring at stadig flere driftsbygninger ikke lenger er i bruk. En bedre tilrettelegging for alternativ bruk vil bidra til å verne om viktig kulturarv og elementer i kulturlandskapet. Kommunen er i utgangspunktet positiv til tiltak innenfor rammen av veilederen Garden som ressurs og gjeldende saksbehandlingsregler.

Tabell 8 Arealregnskap - antall dekar dyrka og dyrkbar mark til utbyggingsformål.
Endringer som følge av kommuneplan 2019 – 2031.

Formål	Areal (daa)	Tapt areal (daa)		
		LNF	Dyrka mark	Dyrkbar mark
Bolig	13,3	8,5	0	1,7
Næring	135	135	31	1
Offentlig tjenesteyting	29,5	12	12	0
Massemottak og fylling	92	92	0	48
Tilbakeføring til LNF-formål	354	354	91	47
Totalt	-84,2	-106,5	-48	1,7

3.7.2 Natur og landskap

Kommunen har et betydelig nasjonalt og regionalt ansvar for å ta vare på det vakre kulturlandskapet og sikre det biologiske mangfoldet.

Skogen er dominert av gran- og lauvskog mens furua tar over høyere opp i terrenget. De største skogområdene ligger sør i Blaker og inneholder mange attraktive åer, sjøer og tjern.

Når det gjelder dyrelivet har viltforvaltningen i Sørum spesielt fokus på å bevare yngledammer for amfibier, sikre sammenhengende lauvskogsområder med stort innslag av døde og døende trær langs de store vassdragene (Glomma, Åa og Rømua) og hindre fysiske inngrep og utfyllinger av grunne områder i Glomma. I tillegg er det viktig at hensyn til reirlokalteter for rovfugl og spillplass for storfugl innarbeides i skogbruksplanene i kommunen. Forbindelsene mellom grøntområdene er vesentlige for viltets muligheter for å trekke og for generell spredning av planter og dyr. Forbindelser som er utilgjengelige for mennesker kan ha stor betydning for dyre- og fugleliv.

Overordnede miljømyndigheter har nå klassifisert ravinene som prioritert naturtype; en naturtype som er under press på grunn av drenering, bekkelukking, oppfylling, avfallstømming og stabilisering i tillegg til andre tekniske inngrep som veganlegg, kraftlinjer osv. Sørum har store ravinekvaliteter. Mellom jordene finnes mange mellomliggende skogområder hvor ravinekvalitetene er godt ivaretatt med ganske komplekse dalsystemer med intakte bekker, kilder, flomsoner og nydrenering av daler. De høyeste ravinedalene er 25 – 40 m høye. Dette er markerte dalsystemer som er store nok til at det dannes bekker i flomperioder og som graver i leirmassene. De gamle ferdselsvegene lå ofte oppe på ravineryggene og ravinene har derfor ofte en tilleggskvalitet mht. friluftsliv og opplevelsesverdi fordi disse ferdselsvegene fremdeles er farbare for folk flest og er verdifulle forbindelseslinjer mellom boområdene og ut i friluftsområdene.

Raviner og friluftsliv er omtalt i egne utredninger, vedlegg 2.5.8 og 2.5.9.

Båndleggingen langs Glomma fra gjeldende kommuneplan er videreført. Området inngår i igangsatt arbeid med områdeplan for Bingen Lenser, og har stor verdi som friluftsliv-, natur- og kulturområde.

3.7.3 Vannforvaltning

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021 ble vedtatt av fylkestinget i desember 2015. Planen er utarbeidet i tråd med forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) som er en implementering av EUs vanddirektiv. Planens mål er en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet.

Godt vannmiljø innebærer også trygt drikkevann, god badevannskvalitet, attraktive boligområder, gode rekreasjonsområder, god folkehelse, biologisk mangfold, trygg sjømat, reiseliv og turisme, lokal verdiskaping og næringsutvikling.

Vassdragene og kantvegetasjonen langs disse utgjør gode forbindelser. Det er i kommuneplanen lagt inn 100-metersbelte fra Glomma, Leira, Rømua og nå også ved Varsjøen. Andre helårsløpende bekker har fått et 20-metersbelte. Hensikten er å hindre tiltak i strandsonen som kan være en ulempe for vannkvalitet, biologisk mangfold eller er utfordrende i forhold til grunnforholdene.

Sørum kommune inngår i vannområdene Øyeren, Leira-Nitelva og en liten del av Haldenvassdraget. Kart som viser inndeling i vannområder er lagt ut på kommunens nettside. Leira er vernet vassdrag gjennom stortingsvedtak i 1986 (verneplan III). Vernevedtaket gjelder for kraftutbygging, men også for andre tiltak som påvirker vassdraget negativt.

Kommunen bidrar til arbeidet i vannområdene og overvåkning av vannkvaliteten. De viktigste tiltakene for å redusere de viktigste forurensningskildene til elver, bekker og innsjøer er:

Tabell 9 Oversikt over forurensningskilder til vassdrag

Forurensningskilde	Tiltak
Avrenning fra landbruk	Tilskuddsforvaltning, informasjon og veiledning
Kommunalt avløp	Nytt renseanlegg, sanering av ledningsnett, forbedring av pumpestasjoner
Avløp fra spredt bebyggelse	Pålegg om påkopling til kommunalt nett eller oppgradering av private avløpsanlegg
Industri	Krav til påslipp til ledningsnett
Avrenning fra tette flater	Krav i reguleringsplaner og byggesaker
Forurensning fra transport/infrastruktur	Renhold, tømning av sandfang
Fremmede arter	Bekjempning. Krav i reguleringsplaner og byggesaker.
Fysiske inngrep	Forbud mot bekkelukking, bestemmelser om massemtak

4. VURDERING AV ANDRE SAMFUNNSHENSYN

4.1 Samfunnssikkerhet, risiko- og sårbarhet

Kommunen har utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) som grunnlag for kommunens beredskapsplanlegging og håndtering av uønskede hendelser. Denne analysen sammen med tilgjengelig informasjon og kartdata og detaljerte ROS-analyse for de enkelte utbyggingsområdene, er lagt til grunn for risiko- og sårbarhetsvurdering med avbøtende tiltak.

Risikobildet i Sørums kommun er relativt sett oversiktlig. De største utfordringene er knyttet til grunnforhold, flom, ekstremnedbør/overvann, svikt i infrastruktur (strøm, telekommunikasjon, veg, vann og avløp) og ulykker på veg og bane. Kommunens helhetlige ROS-analyse er revidert parallelt med kommuneplanrulleringen. Temaet utdypes derfor ikke nærmere her, men de risikoer og sårbarheter som er vesentlige for arealbruk og tilhørende risikoreduserende tiltak som er innarbeidet i kommuneplanen er oppsummert i tabellen under.

Tabell 10 Oversikt over risiko og sårbarhet som er vesentlig for arealbruk og tilhørende risikoreduserende tiltak som er innarbeidet i kommuneplanens kart og bestemmelser.

Kartlagt risiko	Risikoreduserende tiltak i kommuneplan 2017-2031
Ras/skred som følge av grunnforhold – marine avsetninger, kvikkleire	Områder kartlagt med risiko for kvikkleire er avsatt som hensynssone fareområde (PBL § 11-8) på plankartet. Planbestemmelsene krever særskilt dokumentasjon på geoteknisk stabilitet, inkl. områdestabilitet for alle planer og tiltak i områder med marine avsetninger (under 200 moh.) Båndleggingssone ved Asakskredet var med planforslaget til høring, og er ikke endret.
Flom, overvann og erosjon	Planen hjemler 100 meter byggeforbudssone langs Glomma, Rømua, Leira og Varsjøen. For mindre helårsvannførende bekker er det krevd en byggeforbudssone på 20 m. Planbestemmelsene hjemler særskilte krav til bekkelukking, sikring av randvegetasjon langs vassdrag og til håndtering av overvann og kontrollerte flomveger. Bestemmelsene er utdypet. Hensynssoner for Flom i Glomma og Leira er oppdatert. Det er presisert at det kan være aktsomhetssoner for flom utenfor byggeforbudssonene.
Høyspentlinjer	Hovedtraséer for kraftlinjer er avmerket i plankartet. Korrigering på en kraftlinje ved Glomma etter ønske fra Hafslund. Korrigering i hht. tilbakemeldinger fra Statnett etter høring.

Ulykker veg/jernbane	Kommuneplanen legger til rette for nye samferdselstiltak, utbygging av gang- og sykkelvegnettet og andre trafiksikkerhetstiltak som er av vesentlig betydning. Miljøsonen ved E6 er beholdt uendret.
----------------------	--

4.2 Miljø og klima

4.2.1 Støy

Vekst både i Sørumsand og regionen for øvrig medfører at utfordringen med støy er økende. Trafikken på vegnettet øker, samtidig som det skal fortettes i sentrumsområder nær jernbane og vei. Kommuneplanen fastsetter at retningslinjer for støy skal overholdes for alle nye tiltak. I 2015 ble det tatt inn et unntak for Sørumsand sentrum. Avviksområdet er vist som bestemmelsesområder i plankartet. Denne bestemmelsen gir en åpning for å gjøre støyfaglige kompromisser av hensyn til å oppnå fortetting og kompakt arealutvikling i sentrumsområder og knutepunkter. Det er en forutsetning at kommunen stiller krav til avbøtende tiltak mot støy for ny bebyggelse når slike avviksområder legges inn. Disse forutsetningene er tatt inn i planbestemmelsene.

Det vil også være viktig at kommunen jobber for at framtidige beboere blir tilstrekkelig informert om disse premissene

4.2.2 Fjernvarme

I 2015 ble det lagt inn i kommuneplanen bestemmelsesområde for området som var dekket av fjernvarmevedtekt på Sørumsand. Vedtekts innhold er tatt inn i planbestemmelsene. Det er derfor ikke lenger behov for vedtekten, og denne er opphevet. Bestemmelsen og avgrensningen av dens virkeområde videreføres.

Fig 25 Fjernvarme - varmesentral

4.2.3 Energi- og klimaplan

Energi- og klimaplan for Sørumsand oppsummerer målsettingene for energi- og klimaarbeidet på nasjonalt og regionalt nivå, og fastsetter mål for Sørumsand kommune. Energi- og klimaplanen legges til grunn for kommuneplanrulleringen. Befolkningsvekst og endret arealbruk gir økende utfordringer mht. samordning av

areal og transport, kollektivandel, energieffektivisering og fornybare energiløsninger, naturmangfold, vannkvalitet/vannmiljø, overvannshåndtering, avfallshåndtering, mv.

I kommuneplanen er det lagt inn bestemmelser om ladepunkter for el-bil. Kravet til antall plasser er økt fra kommuneplan 2015-2027.

4.3 Folkehelse

Folkehelse er et viktig område for kommunen, jfr. samfunnsdelen. Det favner bredt og er blant annet sterkt koblet til fysiske omgivelser. For å følge opp intensjonen i samfunnsdelen ble folkehelse i 2015 tatt med som et eget punkt i bestemmelsene til arealdelen. § 5.1 fastlegger at alle arealplaner skal ivareta helsemessige hensyn, og ved utarbeidelse av reguleringsplaner skal det redegjøres for hvordan planen kan bidra til å fremme folkehelsen.

Videre legger kommuneplanen til rette for grønne forbindelser, nye gang- og sykkelveger og turveger. Ved regulering av områder skal det redegjøres for muligheten for å ta seg ut i friluftsområdene.

5. ANDRE ENDRINGER OG PLANER

5.1 Forholdet mellom kommuneplanen og reguleringsplaner

En ny reguleringsplan gjelder alltid foran en eldre kommuneplan. En ny kommuneplan gjelder foran eldre reguleringsplaner hvis formål og/eller bestemmelser avviker fra reguleringsplanen. Det er derfor før høring lagt inn hensynssoner i kommuneplankartet som viser områder der vedtatte reguleringsplaner likevel skal gjelde foran kommuneplanen. Dette er gjort for at kommuneplanen ikke utilsiktet skal få rettsvirkning foran gjennomarbeidede reguleringsplaner.

5.2 Korrektur i plankartet

I plankartet er tatt inn som korrektur endringer som følger av vedtatte reguleringsplaner:

- Sennerudtoppen på Sørumsand
- Klatrepark ved Asak
- Asak massemottak
- Sørumsand næringspark (næring til bolig i vestre del)

Næring er endret til sentrumsformål i Lørenfallet sentrum. Sentrumsformål er utvidet iht. reguleringsplan for Frogner sentrum og reguleringsplan for Linjekvartalet på Sørumsand. Eiendommen vest for rundkjøring Sørumsandvegen/Skrivervegen (Svendsengården m. fl) endres fra kombinert formål bolig/forretning/kontor til sentrumsformål. Bebyggelse sør for denne rundkjøringen er i hovedsak brukt til boligformål, områder til næring her endres til bolig.

Utbyggingsområder, gang- og sykkelveger og turveger som er bygget siden forrige kommuneplanrullering er endret fra framtidig til eksisterende. Det er gjort en del feilrettinger og mindre korrekturer i kartet.

Fig 26 Turkart Sørums

5.3 Parallelt arbeid med regionale og kommunale planer og strategier

Regional plan for klima og energi og regional plan for handel, service og senterstruktur er vedtatt i 2018.

Sørum kommune setter ikke i gang nye egne plan- og strategiarbeider. Tilrettelegging for Lillestrøm kommune har prioritet.

Kommunens beredskapsplan med helhetlig analyse av risiko- og sårbarhet etter sivilbeskyttelsesloven er behandlet som egen sak.

6. PLANPROSESS OG MEDVIRKNING

6.1 Medvirkning og informasjon

Planarbeid skal være demokratiske prosesser, jfr. plan- og bygningslovens krav. Informasjon, kommunikasjon og medvirkning henger nøye sammen i planprosessen og er sentrale tema og suksesskriterier for gjennomførbare planvedtak.

Medvirkning i kommuneplanprosessen er viktig for å sikre at innbyggerne får informasjon om planarbeidet og mulighet for å komme med innspill. I planprogrammet er det redegjort for planlagt medvirkning.

Høringsuttalelser som kom ved varsel om oppstart av kommuneplanarbeidet som gjelder innspill til arealbruk og generelle uttalelser til planprogrammet er beskrevet og vurdert i sak 14/18 og 15/18. Høringsuttalelser som er innspill til det videre planarbeidet er beskrevet og vurdert i vedlegg 9 til 1.gangsbehandling. Høringsuttalelser som kom til planforslaget er lagt ut på kommunens nettsider, og er referert og kommentert i vedlegg 5.

Vedlegg: Notat med oversikt over medvirkning.

Vedlegg til planbeskrivelsen:

Oppsummering av politisk behandling og medvirkning fram til sluttbehandling av kommuneplanen

Planarbeid skal være demokratiske prosesser, jfr. plan- og bygningslovens krav. Informasjon, kommunikasjon og medvirkning henger nøye sammen i planprosessen og er sentrale tema og suksesskriterier for gjennomførbare planvedtak.

Dette notat oppsummerer politiske behandlinger, høringer, møter og informasjon i tillegg til intern forankring i organisasjonen.

Politisk behandling	Kommunestyrets dato - saksnummer
Oppstartsak for kommuneplanrulleringen	15.03.17 – sak 26/17
Planprogram for kommuneplanrulleringen ble vedtatt lagt ut på høring	14.06.2017 – sak 93/17
Siling av arealinnspill for videre utredning	24.01.2017 – sak 14/18
Planprogram for kommuneplanrulleringen ble fastsatt. Samtidig ble prosjektmandatet tatt til orientering.	24.01.2017 – sak 15/18
Prioritering av planoppgaver	28.02.2018 – sak 37/18
1.gangs behandling av planforslaget	13.06.2018 – sak 131/18
Vedtak av kommuneplanens arealdel	12.06.2019 –sak 65/19
Alle saker er også behandlet i kommuneplanutvalget. Oppstartsak, vedtak av planprogram til høring og 1.gangs behandling av planforslaget er behandlet i alle innstillingsutvalg.	

Behandling i Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og Eldrerådet	Møtedato
Høring av planprogram	22.08.2017
Orienteringssak	06.03.2018
Høring av planforslag	04.09.2018/06.09.2018

Politiske seminarer mm.	Dato
Kommuneplanseminar	21. – 22.04.2017
Kommuneplanseminar	09.03.2018
Presentasjon fra forslagstillere i forkant av silingssaken	10.01.2018
Befaring med buss, KST og kommuneplanutvalget	07.03.2019

Høringer og informasjon	Tidsrom
Oppstartvarsel og høring av planprogram. Innspill til arealdelen	06.07.2019 – 29.09.2017
Informasjon i landbruksnytt	September 2017, juni 2018, august 2018
Informasjon på kommunens nettsider	På kommuneplansiden august 2017, november 2017, februar 2018, april 2018, juni 2018, januar 2019. I møtekalenderen ved hver politisk

	behandling
Avisoppslag – informasjon om høring av planprogram og åpent møte Avisoppslag – (ikke initiert av administrasjonen)	September 2017 Flere oppslag om innspill og jordvern Høsten 2017/høsten 2018
Stand på Sørumsanddagene og Frogner cup	09.06.2017, 10.06.2017
Åpent møte Frogner	18.09.2017
Åpent plankontor	14.03.2018 og 20.03.2018
Høring av planforslaget	22.06.2018 – 26.09.2018
Åpne høringsmøter i Blaker, Frogner og Sørumsand	29.08.2018, 30.08.2018, 06.09.2018
Møter med grunneiere i Blaker sentrum	17.01.2019 og 13.02.2019

Medvirkning fra barn og unge:	Dato/tid
BUKS Fikk orientering om saken Behandlet silingssaken Behandlet lokalisering av ny skole på Sørumsand Kommuneplanforslag på høring, Ny skole Sørumsand Orientering etter høring	11.10.2017 24.01.2018 14.03.2018. 12.09.2018 27.02.2019
Barnetråkkregistreringer Frogner skole 6. og 9. trinn Bingsfoss ungdomsskole 9.trinn Sørumsand barneskole 6.trinn	Våren 2018

Administrative møter	Dato
Møter med ulike forslagstillere	Høsten 2017
Møte med grunneiere for Fyensand	20.03.2017
Møte med FAU om ny skole Sørumsand	19.03.2017
Regionalt planforum	15.08.2017 og 13.03.2018
Kontakt med forslagstillere og innbyggere	Høst 2018/vinter 2019
Innlegg på plantreff Oslo og Akershus	30.11.2018

Samarbeid med Fet kommune og Skedsmo kommune om kommuneplanrullering	
Fet kommune og Skedsmo kommune deltok med innlegg på kommuneplanseminar	21.04.2017 og 09.03.2018
Sørums kommune deltok på faglig workshop for samfunnsdelen i Skedsmo	29.08.2017
Sørums kommune deltok på kommuneplanseminar for Skedsmo	07.03.2018
Utarbeiding av kommuneplan – Lillestrøm kommune styringsdokument vedtatt som et rammeverk for prosessen med bygging av ny kommune. Her inngår oppstart samfunnsdel Lillestrøm kommune. Det skal utarbeides forslag til en forenklet samfunnsdel for den nye kommunen som skal vedtas våren 2020. Fra 01.01.2020 kan kommuneplanens arealdel i stor grad bestå av arealdelen fra Fet, Skedsmo og Sørums. Arbeidet er igangsatt.	Vedtak i Fellesnemnda: 15.11.17 PS 17/9: Endringer i styringsdokumentet: 14.03.2018 PS 18/8

Interne administrative møter	Dato/frekvens
Styringsgruppe/Rådmannens ledergruppe	04.12.2017, 19.03.2018, 25.02.2019
Prosjektgruppe/arbeidsgrupper	1 oppstartsmøte, 11 prosjektgruppemøter, arbeidsgruppemøter for utredninger
Kommunalt planforum	17.01.2017, 27.10.2017, 05.12.2017, 12.03.2018, 06.08.2018 og 28.11.2018, 21.01.2019
Andre interne møter	Informasjon til tjenesteområde MSU 17.11.2017, PNB 17.09.2018 og 11.02.2019, 24.05.2019